

potmurski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Leto XI. — Štev. 45

MURSKA SOBOTA, 12. NOV. 1959

Cena din 10.—

Z zasedanja okrajnega ljudskega odbora

NAPREDEK LE OB NADALJNJEM RAZVIJANJU PROIZVAJALNIH SIL

Pri nadaljnjih investicijah ne smemo zamuditi nobene ugodne priložnosti — Negospodarske dejavnosti naj ne bi zaostajale za razvojem gospodarstva

Odborniki obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora so v petek na skupni seji razpravljali o izvajanju perspektivnega družbenega plana ter družbenega plana za leto 1959. Seji je prisostvoval predsednik Okrajnega odbora SZDL Jan Ros ter večje število predstavnikov podjetij. Uvodno poročilo pred splošno razpravo o izvajanju družbenega plana je podal predsednik Okrajnega ljudskega odbora Rudi Čačinovič, ki je med drugim podčrtal nekatere smernice, dosežke in probleme pri izvajanju perspektivnega plana.

Tovariš Čačinovič je v svojem poročilu poudaril, da sloni ves naš nadaljnji razvoj na razvijanju proizvodnih sil, pri čemer je potrebno posvetiti posebno skrb našemu kmetijstvu. Po planu za leto 1959 bi morali ustvariti v gospodarstvu skupno 25,9 milijard dinarjev družbenega bruto produkta, po dosedanjih ocenah pa ga bomo dosegli 25,7 milijard dinarjev. Do-

sedanji razvoj kaže, je dejal tov. Čačinovič, da so nastale nekatere spremembe pri investicijah. Predvidena realizacija investicij v gospodarstvu bo znašala — računano v indeksu — le 91 glede na perspektivni plan in letos v indeksu 74 oziroma v dinarjih, namesto 3 milijarde 700 milijonov 2 milijardi 700 milijonov dinarjev. To je posledica predvsem manjših investicij pri Nafti. Vse druge investicije bodo znatno povečane. Od predvidenih 3 milijard 80 milijonov dinarjev v 5 letih bomo do konca letošnjega leta dosegli v kmetijstvu že 1 milijardo 500 milijonov dinarjev investicij. Po dosedanjih predlogih se bodo investicije v kmetijstvu prihodnje leto še podvojile.

V negospodarskih panogah bo do konca leta vloženi 1 milijardo 200 milijonov dinarjev. Do realizacije petletnega plana na tem področju nam primanjkuje še 2 milijardi 600 milijonov dinarjev. Glede na to bo potrebno negospodarske investicije še posebej analizirati.

Glede smernic za pripravljane družbenega plana za leto 1960 je bilo med drugim rečeno, da moramo prihodnje leto nadoknaditi izpad potrošnje investicijskih sredstev. Pri tem moramo mobilizirati tudi vsa lokalna sredstva. Doslej so že izdelani programi investicijskih vlaganj v nekatere večje objekte, vendar bo potrebno računati pri tem tudi na sredstva skladov podjetij itd. Iz investicijskih skladov teritorialnih enot, republike in zveze je predvidenih v letu 1960 nad 1 mili-

jardo 997 milijonov dinarjev samo za industrijo. Med predlogi je steklarna v Beltincih s 150 milijoni, tovarna perila Mura s 186 milijoni, industrijski obrat za predelavo perutnine, divjačine in jaje v Soboti s 188 milijoni in Tovarna močnih krnil v Soboti s 100 milijoni dinarjev investicij.

Tudi narodni dohodek je presegel naša predvidevanja. Med drugim se je povečala skupna potrošnja na enega prebivalca, ki je znašala lani 46.800, letos pa 51.500 dinarjev. Dočim predvideva perspektivni plan v letu 1961 58 tisoč dinarjev skupne potrošnje na enega prebivalca.

Poročilo je sledila precej obširna razprava. Podpredsednik OLO Joško Slavič je ugodoma govoril o nekaterih akcijskih nalogah in pri tem poudaril, da naše področje dosega povprečni razvoj. Kot glavno nalogo za bodoče je navedel prizadevanja, da izkoristimo vse možnosti za investiranje v kmetijstvu. Predvsem socialistična gospodarstva morajo odigrati pri tem glavno vlogo. Ko je analiziral stanje glede kmetijskih strokovnjakov, je dejal, da večina teh dela na kmetijskih

gospodarstvih, premalo pa je kmetijskih strokovnjakov v zadrukah. V tem pogledu mora izpolniti svoje naloge tudi društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov. Le tako bodo postala družbena posestva in kmetijske zadruge — je dejal tovarš Slavič — središče boja za večje hektarske donose. V razpravi je med drugim načel tudi vprašanje ekonomike krmljenja živine pri nas.

Več odbornikov se je zavzemalo za to, da se da investicijam v kmetijstvu čim večji poudarek in da se zagotovi gradbeni in tehnični material. Inženir Franc Skledar je pri tem omenil, da se prav zaradi tega vse investicije v kmetijstvu zakasnjajo, saj pričnemo graditi namesto spomladi šele v jeseni. Neposredno v zvezi s tem je tudi vprašanje sredstev za soudeležbo pri najemanju investicijskih posojil. O tem vprašanju je bilo izraženih na seji več predlogov in mnenj, med katerimi je potrebno omeniti predvsem koncentracijo razpoložljivih sredstev, pri čemer lahko pomagajo največ naši de-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Seja občinskega komiteja ZK in občinskega odbora SZDL v Beltincih PLAN V ŠTIRIH LETIH PRESEŽEN

Včeraj dopoldne je bila v Beltincih seja občinskega odbora Socialistične zveze in občinskega komiteja ZK. Na seji so ugodoma razpravljali o izpolnjevanju družbenega plana gospodarstva razvoja občine ter o možnostih izpolnitve v štirih letih. Ugotovili so, da je izpolnitev družbenega plana v štirih letih možna, ker tudi njegova dosedanja realizacija dokazuje, da bo v tem obdobju celo za 3 odstotke presežen.

Vrednost družbenega bruto produkta v panogah gospodarstva bo letos znašala 2 milijardi 115 milijonov dinarjev, kar je že 86 odst. predvidene vsote za leto 1961. Ker je kmetijstvo v občini najvažnejša panoga gospodarstva, saj bo vrednost družbenega bruto produkta znašala letos 1 milijardo 849 milijonov dinarjev, bodo pri njem

povečali bruto produkt za 14 odstotkov. Da pa bo to povečanje možno, bodo resno morali izpolnjevati naloge, predvsem pa povečati hektarske donose, izboljšati travnike in močno povečati stalež živine. Tako bo plan pri kmetijstvu izpolnjen v štirih letih z 99 odst., medtem ko bo pri ostalih panogah gospodarstva presežen. Narodni do-

V Radencih so že izpolnili PROIZVODNI PLAN

Slatinsko podjetje Radenska slatina je doseglo svoj proizvodni načrt že 28. oktobra. Do tega časa so odpremili in napolnili 16 milijonov 200 tisoč steklenic, medtem ko so lani napolnili le 15 milijonov 600 tisoč steklenic. Do konca leta bodo, kakor kaže, dosegli 18 milijonov steklenic, s čimer bodo presegli proizvodni plan za okrog 12 odstotkov.

Ceprav je potrošnja in povpraševanje po radenski vodi iz leta v leto večje, predvidevajo, da bo proizvodni načrt za leto 1960 nekaj manjši od letošnjega (okrog 17 milijonov steklenic), to pa zaradi rekonstrukcije obrata v Boračevi, zaradi urejanja strojev in gradnje. Z rekonstrukcijo obrata v Boračevi se bo proizvodnja povečala za 25 milijonov steklenic letno, vendar tudi s tem še ne bo zadosteno vsem potrošnikom slatine, saj je bilo samo letos naročnikov za 32 milijonov steklenic, zato bo treba misliti na rekonstrukcijo še ostalih dveh obratov, in to v Petanjcih in Radencih.

Rekonstrukcija obrata v Boračevi bo gotova v prvi fazi do jeseni prihodnjega leta in bo stala 166 in pol milijona dinarjev. Ko smo potem povprašali direktorja Huga Kemra še, kako je uspel novi način nagrajevanja in kako skrbi podjetje za družbeno prehrano kolektivov, nam je takole odgovoril: »Novi način nagrajevanja se je pokazal kot zelo dober. To so pokazali proizvodni uspehi, znižani proizvodni stroški in zmanjšanje delovne sile. Za družbeno prehrano kolektiva smo organizirali tople malice, ki se jih poslužuje polovica zaposlenih, kar zelo ugodno vpliva na storilnost dela.«

Ika

Občni zbori SZDL v radgonski občini ŠTEVILNE ODGOVORNE NALOGE

V radgonski občini se pripravljajo na občne zборе organizacij SZDL, volitve v vaše odbore SZDL ter volitve delegatov za občinsko konferenco SZDL. V ta namen bodo v tem mesecu sestanki SZDL, na katerih bodo obravnavali politična in gospodarska vprašanja. Na občnih zbore organizacij SZDL bodo tako obravnavali samo organizacijske zadeve. Ti občni zbori bodo v decembru.

Ugotavljajo, da nekateri odbori niso na tekočem s pobiranjem članarine za letošnje leto. Vsi odbori tudi še niso razdelili članskih legitimacij. To velja predvsem za vaše odbore SZDL Lomanoš, Sp. Ščavnica, Zepovec, Plitvice in Nasova, medtem ko so organizacije SZDL na območju Vidma in Ivanje v zaostanku z dokončnim obračunom za legitimacije in članarino. Glede tega niso nič na boljšem tudi odbori Radgona, Sl. Radenci, Kapela in Apače. Kaže torej, da čakajo odbori SZDL na zadnji dinar in šele takrat odvedejo skupno vso občinskemu odboru SZDL.

Med nalogami, ki čakajo krajevne in vaše odbore Socialistične zveze v bližnji prihodnosti, je pripravljanje kandidatnih list za bodoče vaše odbore SZDL in volitve delegatov za občinsko konferenco SZDL. Pri tem ne bodo pozabili na agilne mladince in žene. O kandidatnih listah bo razpravljalo članstvo SZDL na občnih zbore svojih organizacij. Se pred temi pa bodo sektorske konference predsednikov in sekretarjev SZDL. Do volitev SZDL, ki bodo po sklepu okr. odbora SZDL v okraju 10. januarja prihodnjega leta, bodo organizacije SZDL v radgonski občini povečale število članstva. Nekateri vaški odbori SZDL v občini imajo že sedaj vključenih čez 90 odst. volivcev v SZDL, vsi ostali pa bodo vključili vsaj 70 odst. volivcev. Pri tem bodo posvetili posebno pozornost mladini, ki je dopolnila 18. leto.

Vaški odbori SZDL v radgonski občini bodo skupno s krajevnimi odbori SZDL pomagali tudi mladinskim organizacijam pri izvedbi sestankov in njihovem delu sploh. Zanimali se bodo tudi za občne zборе kulturnoprosvetnih društev in se zavzeli zlasti za to, da bodo ta dobila prizadevna vodstva.

Občni zbor društva pravnikov VEČ PRAVNE POMOČI DRŽAVLJANOM

Zadnjo soboto je bil v Lendavi III. občni zbor Društva pravnikov, podružnice M. Soboti. Zboru je prisostvovalo 46 članov in več gostov, med njimi državni sekretar za pravosodno upravo LRS Jože Pavličič, predsednik in sekretar Okrajnega odbora SZDL Ivan Ros in Sida Podlesek ter drugi.

Občni zbor je pregledal dosedanje delo društva in pri tem ugotovil, da se je društvo okrepilo tako po številčnosti kakor tudi po svoji dejavnosti. Člani so imeli 16 predavanj s pravne področja, imeli pa so tudi nad sedemdeset predavanj v političnih šolah pri študiju Programa ZKJ. Pravniki so nadalje aktivno sodelovali tudi v raznih organih in komisijah ljudskih odborov.

Glede bodočega dela pa so se vsi diskutanti zavzemali za razširitev dejavnosti tudi na upravno področje, ki je doslej od pravnikov nekoliko zanemarjeno. Poleg tega je pa čutili tudi pomanjkanje pravne pomoči raznim organom, ki sprejemajo razne odloke in so ti čisto v nasprotju s predpisi. To je posebno močno čutili pri občinskih ljudskih odborih, ki jim sploh primanjkuje pravnikov. Sicer so možnosti za izboljšanje tega stanja, ker je večje število uslužbencev končalo višjo upravno šolo in so se nekateri odločili tudi za nadaljnji študij prava, vendar pa je ta pomoč še vedno zelo potrebna. Enako bo potrebno v bodo-

Pevski zbor CMD v Murski Soboti

V ponedeljek je v dvorani kina Park v Murski Soboti priredil koncert pevski zbor Ciril metodijevskega društva katoliških duhovnikov Slovenije. Zbor je pod vodstvom dirigenta Cirila Pregelja posredoval poslušalcem slovenske narodne in umetne pesmi.

Prireditve je bila hkrati tudi proslava desete obletnice ustanovitve društva in so ji prisostvovali predstavniki ljudske oblasti, političnih in množičnih organizacij.

V TURNIŠČU zaposlenih že 160 ljudi

Prav te dni pripravljajo v tovarni »Planika« v Turnišču prvi periodični obračun, ki bo pokazal dosedanje gospodarske uspehe tega novega obrata. Letni plan podjetja predvideva 20.000 parov čevljev, oziroma dnevno 200 parov. V mesecu oktobru so že dosegli proizvodnjo dnevno 200 parov, vendar predvidevajo, da bo v mesecu novembru in decembru proizvodnja še nekoliko večja.

Zadovoljivo se razvijata tudi oba manjša obrata tovarne v Lendavi in Soboti. V Lendavi, kjer delajo copate, je zaposlenih 16 ljudi, nameravajo pa jih zaposliti še 15. Tako bi naredili v lendavski delavnici dnevno 500 parov copat, dočim jih naredijo sedaj po 100 parov.

V soboški delavnici imajo težave s prostori. V tej delavnici naj bi izdelovali copate iz ličkanja, vendar delajo trenutno tudi tukaj čevlje. Ko bodo soboško delavnico popolnoma uredili, bodo v njej zaposlili 80 do 100 delavcev, vse dotlej pa bo

v soboški delavnici zaposlenih okrog 25 ljudi.

Glavni obrat v Turnišču se vsestransko razvija. Sedaj zi-

dajo obratno ambulanto. Te dni so pričeli zidati še avtogaraže in skladišče za kemikalije.

Trenutno je zaposlenih v podjetju 160 ljudi, vendar jih nameravajo do konca leta še nekaj zaposliti. Večje število delavcev pa bodo zaposlili šele v začetku prihodnjega leta, ko bodo dobili nekatere nove stroje, to je stroj za brušenje podplatov, stroj za lepljenje podplatov, sekalni stroj itd.

Z nedavnih volitev v delavski svet Turniške tovarne

J.S.

PROTI ATOMSKIM POSKUSOM

Politični odbor OZN še vedno razpravlja o vprašanju napovedanih francoskih poskusov v Sahari. Doslej so vsi delegati azijskih in afriških dežel odločno ovrgli vse razloge, s katerimi je francoski delegat obrazložil sklep francoske vlade, da bo v Sahari preizkusila atomsko bombo. Odboru pa je 22 azijskih in afriških dežel predložilo posebno resolucijo, ki izraža zaskrbljenost zaradi nevarnosti, ki grozi afriškim narodom ter zato zahteva od francoske vlade, da opusti te načrte. O tem vprašanju je govoril tudi stalni jugoslovanski delegat v OZN Dobrivoje Vidić in v svojem govoru poudaril, da je jugoslovanska vlada odločno in brez pridržka za opustitev proizvodnje atomskega orožja in proti vsakim poskusom z njim.

SLAVNOSTI V MOSKVI

V Sovjetski zvezi so z velikimi svečanostmi praznovali 42. obletnico Oktobrske revolucije. Na predvečer obletnice je bila v Moskvi svečana akademija, naslednjega dne pa velika vojaška parada. Zvečer je sovjetska vlada priredila velik sprejem v kremlijskem dvorcu.

NEODVISNOST AFRIKE

Gvanejski predsednik Seku Ture je med svojim obiskom v ZDA govoril tudi v Generalni skupščini OZN in pri tem pozval najbolj odgovorne države na svetu, naj pomagajo Afriki, da se bo rešila kolonializma, družbene bede in nečlovečnosti.

Predsednik Seku Ture je nadalje dejal, da nekateri ljudje mislijo, da sta samo dve glavni sili — Vzhod in Zahod — in da bo Afrika neogibno prišla pod vpliv ene ali druge. Toda ni potrebno spraševati, ali bo Afrika pripadla eni ali drugi strani. Pač pa je treba vprašati Vzhod kot tudi Zahod, kar je po našem mnenju bistveno in posebno važno: »Ali ste ali niste za osvoboditev Afrike?« Kar zadeva hrabrost v spoštovanju do vseh narodov, je dejal Seku Ture, ju bomo presojali tudi po tem, kolikšen bo njun prispevek v boju proti zatiranju narodov.

Govor predsednika Ture je bil sprejet s splošnim prirejevanjem, le francoska delegacija se temu ni pridružila.

JUBILEJ INDIJSKE NARODNE SOCIALISTIČNE STRANKE

V Bombaju je bilo pred dnevi jubilejno zasedanje indijske narodne socialistične stranke. Socialistično gibanje Indije je bilo ustanovljeno pred 25 leti. Na jubilejno zasedanje je prišlo iz vse Indije približno 1000 delegatov. Prišli so tudi delegati socialističnih strank iz drugih držav.

Ob začetku jubilejnega zasedanja je prisotne pozdravil član Zvezanega odbora SZDL Jugoslavije Milentije Popović in poudaril pomen indijske

ga socialističnega gibanja ter opozoril na vlogo, ki jo ima Indija v mednarodnih odnosih. Jugoslovanski narodji, je dejal Popović, z vso naklonjenostjo spremljajo napore Indije, da bi se otresla gospodarske zaostalosti.

JEKLARSKA STAVKA PREKINJENA

Vsi delavci, zaposleni v jeklarški industriji ZDA, ki so stavkali 116 dni, so se vrnili na delo, in sicer na podlagi sklepa vrhovnega sodišča ZDA, ki je pred dnevi sprejelo zahtevo vlade po uveljavljanju Taft-Hartleyevega zakona. Po 80 dneh, kakor določa omenjeni zakon, bi naj delavci s tujnim glasovanjem odločili, če bodo nadaljevali stavko v primeru, da na pogajanjih v tem času ne bi dosegli uspeha.

SOVJETSKO-AMERISKI RAZGOVORI

Pred dnevi so se v Moskvi začela pogajanja o znanstveni, tehnični in kulturni izmenjavi med Sovjetsko zvezo in ZDA. Obe delegaciji sta na prvem zasedanju poudarili, da je bil dveletni sporazum, sprejet januarja 1958 uspešno izpolnjen, kar prispeva k zbližanju med obema deželama in medsebojnemu seznanjanju.

INDIJSKO KITAJSKI SPOR

V odgovor na kitajsko sporočilo o nedavnih spopadih na indijsko-kitajski meji je indijska vlada poslala Kitajski noto, ki ugotavlja, da je kitajsko sporočilo o incidentih daleč od resnice. Indijska vlada poudarja, da je Mac-Mahonova linija bila vedno tradicionalna meja med Indijo in Tibetom in da pomeni zato sleherni prodor kitajskih enot južno od te meje kršitev indijskega ozemlja.

V zvezi s tem sporom je kitajski premier Ču En Laj predlagal v posebnem pismu indijskemu premieru Nehruju, da bi se naj kitajske in indijske čete umaknile 20 km od meje, ki je jabolko spora in prizorišče obmejnih incidentov. Nadalje Ču En Laj predlaga, naj bi se v najkrajšem času sestala ministrska predsednika obeh dežel in poskusila urediti obmejni spor in indijsko-kitajske odnose.

RAKETE V GRČIJI

Grčija je sprejela iz ZDA prvo pošiljko raket tipa »Honest John«. Grčija je dobila rakete na temelju grško-ameriškega sporazuma o modernizaciji grške armade.

PODPIHOVANJE SOVINIZMA

Avstrijska vlada je odobrila koruški deželni vladi v Celovcu 10 milijonov za financiranje množičnih prireditvev v okviru jubilejnih praznov ob 40-letnici takojmenovanega ljudskega plebiscita na Južnem Korškem. Kot poudarjajo, bodo s temi prireditvami oživila protislovensko in protijugoslovansko kampanjo na Korškem.

grajevanja po učinku dela oziroma po enoti proizvodov.

Na ločenih sejah so odborniki obeh zborov razpravljali o poroštvenih izjavah gospodarskim organizacijam ter o odloku o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu okraja Murska Sobotla.

-jm

Koristno posvetovanje v Murski Soboti

V torek je bilo v Murski Soboti občinsko posvetovanje predsednikov in sekretarjev krajevnih in vaskih odborov Socialistične zveze. Na posvetovanju so udeležence podrobneje seznanili z organiziranjem letnih konferenc osnovnih organizacij, masovnih sestankov in volitev vodstev. Razpravljali so tudi o organizacijskem stanju SZDL ter o povečanju članstva in izboljšanju plačevanja članarine. Poleg tega pa so se pogovorili o organiziranju in vsebini zborov volivcev, ki se bodo začeli čez nekaj dni. Na teh zborih bodo osnovne organizacije razpravljale o določilih zakona o izkoriščanju kme-

tijskih zemljišč, o stanovanjskih najemninah ter o delu združnih svetov in upravnih odborov.

Trgatev je končana

Na Vinogradniškem gospodarstvu v Gornji Radgoni so pred dnevi končali trgatve. Najvišji pridelek so zabeležili na Policah in Janževem vrhu. V povprečju pridelek letos ni najvišji, česar pa je kriva zelo neugodna letina. Vinograde so že od cvetenja napadale razne bolezni, pozneje pa je vinograde še precej poškodovala toča. Čeprav je pridelek precej nizki, saj so natrgali samo 25 vagonov vina, je vendar kvaliteta zelo dobra. V kvaliteti so vse sorte, razen laškega rizlinga in šipona, na precej visoki stopnji. Najvišji odstotek sladkorja je bil dosežen pri tramincu in sicer 26 sladkornih stopenj. Celoten letošnji pridelek vina so vkletili.

Vinogradniško gospodarstvo bo začelo verjetno že čez me-

sec dni s proizvodnjo šampanjca. Začetna zmogljivost obrata je 10 vagonov letno.

Seja Obč. LO Radgona

V torek je bila seja Občinskega ljudskega odbora Radgona. Najprej sta oba zbora poslušala poročilo o delu sveta za komunalne in stanovanjske zadeve ter o problematiki s tega področja. Dalje je bilo na dnevnem redu poročilo sveta za delo in delovne odnose, kadrovske zadeve in razprava o omejitvah proračunskih izdatkov za leto 1959.

Na ločenih sejah sta zbora nato razpravljala o nadomestnih volitvah za odbornika obč. LO za volivno enoto Nasova, Janhova in Lešane, o raznih gospodarskih in premoženjskih zadevah, o komasacijskem postopku po predlogu VG Radgona za delovišče Videm ter nekaterih predlogih in sklepih.

OBRT V LJUTOMERSKI OBČINI

Pododbor obrtnikov v Ljutomeru dela precej uspešno. Na zadnji seji so med drugim razpravljali o razvoju obrtništva v občini ter ugotovili, da je v letošnjem letu odjavilo obrt 32 privatnih obrtnikov, medtem ko jih je 9 obrt samo začasno odpovedalo. To so bili prevsem čevljarji, kovači in mizarji ter nekatere ostale stroke. Tako obstoja trenutno v občini še 168 privatnih obratov. Poleg tega je v občini še

Občni zbor tabornikov

V nedeljo je bil občni zbor tabornikov »Veseli veteri« v Murski Soboti. Prisotni so kritično ocenili delo v obdobju med lamskim in letošnjim zborom, ki je pa bilo vsekakor uspešno. Precej je naraslo število članstva, saj jih je bilo lani ob tem času 182, letos pa že 256. Odred ima tudi dva voda gorske straže.

Sklenili so, da bodo organizirali zimski tabor na Veliki planini, letni tabor v Šibeniku, potovalni tabor in parti-zanski pohod v počastitev 15-letnice osvoboditve. Med drugim so sprejeli tudi sklep, da bodo ustanovili mladinski klub OZN ter se udeležili vseh akcij, ki bodo v prihodnjem letu.

Gospodarski drobiž

TOVARNA DEŽNIKOV V VARAZDINU

V okviru varaždinske industrije svile gradijo novo tovarno dežnikov, za katero bodo potrebovali okrog 12 milijonov dinarjev. Predvidevajo, da bo tovarna gotova še prihodnje leto. Tovarna bo razpolagala z najmodernejšimi stroji.

ZASEDANJE JUGOSLOVANSKO-MADŽARSKE KOMISIJE

V Beogradu se je začelo pred nekaj dnevi III. zasedanje jugoslovansko-madžarske mešane komisije za tehnično in znanstveno sodelovanje med obema državama.

NOVE LADJE »JUGOLINIJE«

Podjetje »Jugolinija«, ki je naše največje pomorsko podjetje, bo povečalo v naslednjih petih letih svoj ladijski park za 15 novih ladij. Tako bo imelo podjetje 50 sodobnih trgovskih ladij.

RAČJA FARMA V ČEPINCIH

Kmetijska zadruga v Čepincih bo pričela prihodnjo pomlad graditi račjo farmo za 10.000 rac. Zadruga predvideva tudi ureditev večjega plantažnega nasada sadnega drevja na površini 50 hektarov.

(Nadaljevanje s 1. strani)

narni zavodi, premostitveni krediti in večje zanimanje za izvoz nekaterih naših izdelkov.

Ob negospodarskih investicijah, predvsem v solstvu in zdravstvu, je podčrtal nekatera vprašanja podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora Franc Sebanič. Poudaril je, da imamo že letos v naših šolah čez 21 tisoč otrok, kar je celo več, kot smo predvidevali ob koncu leta 1961. Pri tem se ni znatno zboljšalo stanje učnih prostorov, dočim manjka v okraju 22 učiteljev. Letos je bila ustanovljena Srednja kmetijska šola v Rakičanu, ki bo čez nekaj let že dala precejšnje število strokovno primerno izobraženih kmetijskih delavcev. Pri Ekonomski srednji šoli v Soboti se je pred kratkim začela tudi šola za izobraževanje odraslih. Morda se bo pokazalo kot uместno ustanoviti taki šoli tudi v Ljutomeru in Radgoni.

V razpravi o ljudskoprosvetni dejavnosti je tovariš Sebanič orisal precej težaven položaj ljudskih knjižnic, nato pa je omenil še nekatere probleme zdravstva pri nas. Zavzemal se je za to, da se v čim krajšem

Življenjski in delovni jubilej POLDKE KOSOVE

V teh dneh je Poldka Kosova praznovala svoj sedemdeseti življenjski jubilej. To ni samo njen življenjski jubilej, ampak tudi jubilej njenega dela, njene boja za osvoboditev delavskega razreda izpod kapitalističnega jarma. Preganjana zaradi revolucionarne dejavnosti je preživela del svojega življenja tudi pri nas in ta čas posvetila stvari proletariata in opravila veliko delo pri organiziranju delavcev v soboških tekstilnih tovarnah.

Ob njenem jubileju ji čestitamo in želimo vse najboljše.

Ob štiridesetletnem jubileju revolucionarnega dela KPJ ni mogoe iti mimo življenjskih jubilejev njenih članov. To še posebej zato ne, ker je KPJ bila in je tudi danes nosilec revolucionarnega humanizma, ki ga odlikujejo najbolj neposredni in topli odnosi med našimi delovnimi ljudmi.

Poldka Kosova, rojena v Idriji 1889. leta, je pred petdesetimi leti stopila na težko pot slovenske intelektualke kot učiteljica. Že na začetku te poti je uravnavala svoj osebni odnos do poklica po načelu služil delovnim ljudem. Pri prvih korakih v

razmerah ideološki krožki, ki so dajali mladim ljudem napredne razgled v osnovnih problemih tedanjega časa.

V letu ustanovnega kongresa KP Slovenije je postala članica KPJ. Od tedaj dalje je prevzemala tudi mnogo sirs naloge, kajti izobraženih žena — komunistk je bilo v tem času še malo. Bila je aktivna v kmečko delavskem gibanju in se zelo aktivno udeleževala v Zvezi delavskih žena in deklet. Navzlic slabemu zdravju je kljubovala režimu, ki jo je, kot tedanjemu redu nenaklonjeno, stano premesal. Svoje potovanja ljudskega učitelja, ki obsega 14 postaj, je zaključila v venkem trnju pri Krškem. Tik pred drugo svetovno vojno je bila upokojena. Naselila se je v Ljubljani ter postala konec leta 1940 članica zenske komisije pri CK ZKS.

Takoj po zlomu stare Jugoslavije je pricea delati pri organizaciji odpora zoper okupatorja. Vsa se je posvetila temu delu. Bila je med drugim sekretar učiteljske celice KPS v Ljubljani od marca 1942, ko se je morala zaradi kompromitiranosti umakniti v strogo ilegalnost. V odsotnosti je bila obsojena na 12 let ječe, vendar je to ni motilo ter je dalje delala kot član Rajonskega komiteja KPS Beograd in pozneje v mestnih in okrožnih forumih. Po zlomu fašistične Italije je delala pri varnostni službi, vendar se je morala zaradi stalnega zasledovanja marca 1944 umakniti iz Ljubljane. Čeprav težko bolna, se je le kratek čas zdravila, nato pa je odšla kot članica okrožnega komiteja KP Slovenije v Trst. Sredi septembra je bila aretirana in po mnogem zlostavljanju poslana v taborišče Auschwitz. Pri slabem zdravju, a neomajni zavesti, je tudi to ni zlomilo. Po osvoboditvi se je z vso silo posvetila javnemu delu. Delala je v političnih organizacijah in kot prosvetni inštruktor v Idriji in Ljubljani, kamor se je vrnila zaradi do kraja omajanega zdravja.

Ze bežen oris sedemdesetletne življenjske poti Poldke Kosove nam pove, da ves ta čas ni mislila na svoj osebni blagor, temveč je dala svoj doprinos revolucionarni borbi slovenskega in jugoslovanskih narodov v polni meri. Je nosilec spomenice 1941 in raznih odlikovanj za svoje zasluge.

Kljub osebni skromnosti, s katero se je vselej odlikovala, ji želimo njeni številni sodelavci in sodelavke vse najlepše k jubileju.

Francé Kimovec-Ziga (Po »Delu«)

javnem življenju jo je usmerjala narodna ideja, ki je rasla in se oblikovala v pogojih rastočega vpliva delavskega razreda pred prvo svetovno vojno, med vojno in neposredno po njej. Ker je živel v stalnem stiku z delovnimi ljudmi v krajih službovanja, seveda pri tedanjih oblasteh ni bila dobro zapisana. Leta 1915 so jo celo za nekaj časa zaprli. Po italijanski okupaciji Slovenskega Primorja je opravljala svoje javno delo še bolj resno in odgovorno, zato jo je fašizem pogljal preko tedanje meje. V stari Jugoslaviji se je hitro razgledala in se kaj kmalu znašla v prednjih vrstah levo usmerjenih prosvetnih delavcev. To pa nam še ne pove tega, da je bila Poldka Kosova tačas tiste vrste javna delavka, ki se ni omejevala le na delo v učiteljskem društvu, temveč je vselej in povsod iskala in našla stika z delavsko kmečko mladino. Zanje je organizirala razne oblike pošolskega izobraževanja in organiziranega nastopanja za obrambo osnovnih pravic delovnih ljudi. To so bili v tedanjih

HUMORESKA

Naš sosed Korla

Zelo dobro se še spominjam našega sosesa, starega Korla. Malo mu je manjkalo (po letih namreč), da bi se še s pokojnim maršalom Radetzkim pretepal z Lahi za dom in cesarja. Vendar je imel to srečo, da je še služil pri znamenitem 87. pešpolku in se tako začrbel od zgodovino monarhije. Seveda nekoliko kasneje, v letih 1914—1918. Takrat je v Karpatih in pri znanem Przemyslu v Galiciji stražil krompir ali pa je na vozovih, ki so bili na las podobni staroslovanskim telegam, prevažal o »lazar« one, ki jih je popohal ruski šrapnel in tiste, ki so se nalezli od same bojevitosti ali kaj, vsezadoredom cesarjevska oziroma tifusa. Stiri leta je živel pruske škornje, ki niso bili pripravljeni samo za hojo, marveč tudi za nekatera zvožena opravila, ki so prav posebej prišla v poštev pri trebušnem legarju, dizenteriji itd.

Komur je dano, da preživi štiri leta take zgodovine, temu je je potem do smrti dovolj, pa čeprav bi dosegel svetopisemsko starost. Dopolj namreč tako, da mu nikoli ne zmanjka zgodbic o vojaških junaštvi. In Korla je bil v tem pogledu pravi »fličel! Najraje se je spominjal tistega dogodka, ko je sam nadovojvoda Karlek obiskal svoje orle pešake — bilo je neke v Karpatih — jih vsakega posebej pocukal za brade in jih vzpodbujal k temu, da bi nekoliko bolj vztrajno plačeli črnožolti jarem po podkarpatskem blatu. Korla je dobil takrat od svojega soimenjaka srebrn medaljon, ki smo ga kasneje mi voški frkolini vesili našemu Sultanu okrog vratu. No, bilo pa je najbrž

tako, da je nadovojvoda Karlek prehitro zapustil svoje podanike in tem se je inako storilo, pa so se pričeli vedno bolj vztrajno približevati cesarskemu Dunaju. Vendar dalje od Budimpeste niso prišli, kajti takrat je stara, 800-letna monarhija naredila testament in v Gospodu zaspala — za vekomaj.

Tisti, ki so bili takrat že kolikšaj pri letih, so zatrjevali, da se je Korla vrnil samo z enim škornjem, na eni nogi pa je imel »štifletle«, ki si ga je bil sposodil pri nekem Židu v Budimpešti. Če si Korlu to omenil, je bil jezen kot kislica in te še pogledal nil!

Po tistih slavnih letih se je Korla kot star veteran posvetil zemlji in — če se je nekoliko bolj navzel šmarnice ali tropinovice — je prežvekoval spomine na 87. regiment. Navadno je take samogovore zaključil: »Ja, ja, čisto drugače bi bilo danes, če bi še živel Ferdinand! Ampak rečem vam, Oton, ta bo še enkrat zavladal!«

POMURSKI VESTNIK

List izdaja in tiska Časopisno založniško podjetje Pomurski tisk v Murski Soboti

Direktor Jože Vild

Urejuje uredniški odbor

Odgovorni urednik Stefan Balazic

List pošljamo samo po predplačilu — Nenaročenih rokopisov ne vračamo in ne odgovanjamo zanje. Uredništvo: Murska Sobotla, Kočjeva ul. 7, telefon 138 — Naročniški in oglasni oddelek: Murska Sobotla, Kočjeva ul. 7 — Naročnina: celoletna 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev, za izmuzmatno letno 1000 din. — Tek. račun pri Komunalni banki v Murski Soboti, štev. 605—70

Napredek semenarstva v Pomurju

Skladišče za 30 vagonov semen in moderna sušilnica — Cenene usluge za naše kmetovalce — Seleksijske postaje v Beltincih ne bi smeli ukiniti.

Ze pred dvema leti so pričeli na Poslovni zvezi v M. Soboti organizirati semensko službo, saj je naše področje poleg mariborskega v Sloveniji edino primerno za semenarstvo. Letos urejajo primerno skladišče, ki bo odgovarjalo vseh zahtevam sodobne semenarske službe. V skladišču bo prostora za okrog 30 vagonov semenskega blaga, grajeno pa je v treh nadstropjih in primerno mehanizirano. Skladišče je opremljeno s tovornim liftom in s stroji za čiščenje zrnja. Tako je pričela soboska poslovna zveza za naše kmetijstvo zelo odgovorno delo.

Ze letos so pripravili in prodali 65 ton semenske pšenice sorte san pastore in 62 ton pšenice U1, 70 ton raznih travnih semen, 17 ton deteljnih semen in okrog 2 tona zelenjadnih se-

men. Glede na letošnje vremenske razmere pridelek semen zelenjave ni bil najboljši. Samondivno so imeli zasejano na desetih hektarjih. Tudi za prihodnje leto imajo sklenjenih s kmetijskimi združenji precej pogodb za pridelovanje semen: pšenice na 30 ha, travna semena na 100 ha, deteljo na 40 ha in povrtnine na 15 ha.

Na Poslovni zvezi predvidevajo, da bo skladišče do prihodnje sezone popolnoma urejeno in opremljeno z vsemi napravami, ki so potrebne za sodobno semenarsko službo.

Med drugim so že naročili veliko univerzalno sušilnico angleške znamke »Alvan Blanch«. Sušilnica je dolga 34 metrov, široka 5,5 metrov in 5 m visoka. Njena zmogljivost na uro je 5 do 6 ton merkanilne ali 2 do 3 tone semenske pšeni-

ce. Predvidevajo, da bodo v tej sušilnici sušili tudi gobe, sadje, zelenjavo in povrtnine. V sušilnico je vgrajen tudi mlin za mletje deteljne moke ter elevator za polnjenje vreč.

Za kmetovalce bo sušilnica velika pridobitev, saj bodo usluge zelo poceni. Stroški za čiščenje 1 kilograma zrnja bodo 0,80 din, za kilogram detelje, zmlete v moko 4 din, za kilogram sene 2 din itd. Umetno posušena detelja in zmleta v moko je mnogo več vredna kot naravno posušena detelja, pri kateri vemo, da je ob sušenju ostane precej na njivi.

Ze prihodnje leto bodo s skladiščem in sušilnico zmogli vse potrebe Pomurja, poleg tega pa bodo pošiljali semena tudi v ostale predele Slovenije. V skladišču soboske poslovne zveze naj bi v bodoče očistili vso se-

me za pogodbeno pridelovanje, ker bi tako zagotovili boljšo kakovost semena glede kaljivosti itd.

Upoštevaloj naloge semenske službe pri nas, menijo na poslovni zvezi, da je bila ukinitelj beltske seleksijske postaje nekoliko preuranjena. Kaže, da bo soboska poslovna zveza že v prihodnjih letih sama organizirala podoben seleksijski obrat. To bo semenarski službi v Pomurju samo v prid.

Ustanavljanje šolskih zadrug

Pred dnevi je bilo v Ljutomeru širše posvetovanje o ustanavljanju šolskih zadrug in aktivov mladih združnikov. Posvetovanja so se udeležili upravniki kmetijskih zadrug, upravitelji šol in predstavniki šolskih odborov. Na posvetovanju so upravniki zadrug obljubili vso pomoč pri ustanavljanju šolskih zadrug in pri nadaljnjem delu. Zadrug bodo odstopile šolskim zadrugam tudi manjše parcele, na katerih bodo pridelovali razna travna semena, pšenico, črni ribez in podobno. Na posvetovanju so predlagali, naj bi obiskovalci kmetijsko-gospodarskih šol imeli tudi praktičen pouk na zemlji aktivov mladih združnikov ali na drugih parcelah.

Da se bodo dela enotno izvajala, bodo v kratkem izvolili odbor, ki bo reševal začetne težave in pomagal s predlogi in strokovnimi nasveti.

Z občnega zbora odreda „Jože Kerenčič“ „PIONIRJI, VAŠE ROŽE PA ŠE VEDNO CVETO“

Nekaj deklet in fantov je prišlo v telovadnico. Bili so v copatah. Hitro so pospravili blazine in orodje, razmetano po tleh. Opazoval sem jih, a nisem vedel, zakaj to počenajo. S tovaršico, ki poučuje telovadbo, so gledala skozi okno in se menila o tem in onem. Pomenek je prekinila deklica s vprašanjem: »Tovarišica ali bo dobro?« Ozreva se proti drugemu koncu telovadnice. Kjer so pionirji pripravili oder, stole in mizo ter zastave. »Bo,« je odgovorila ter se narahlo zasmejala in mi pojasnila: »Po četrti uri je sestanek pionirskega odreda.«

Odločil sem, da bom prisostvoval spečanosti. Sedela sem se predstavil tudi podnačelniku odreda, mu povedal, kaj želim in dobil sem zadovoljivo odgovor oziroma povabilo na letni sestanek odreda. Se nekaj minut in v telovadnico so začeli prihajati pionirji. Kmalu je bila polna telovadnica. Z njimi so prišli tudi učitelji. S tovaršico Ireno so se preselila naprej, v proe vrste, kjer so nama ponudili sedeže. Okrog mize so sedeli člani štaba. Bili so zaskrbljeni, kako bo sestanek uspel.

Prišlo se je. Najprej poročilo o preteklem delu. Najbolj delaven je bil osekakor pevski zbor. Nastopil je na proslavi 40-letnice ZKJ v Ljubljani, na festivalu »Bratstva in edinstva« v Kranju, na proslavi v Adriaticah in še na mnogih drugih svečanostih in proslavah v občini ter na šoli. 50 pionirjev je žrtvovalo mnogo svojega prostega časa na vajah. Tudi drugi krožki so bili delavni. Sahisti so bili prvaki v občini, na okrajnem prvenstvu pa jim je le za las ušel naslov okrajnega prvaka. Dramska, lutkovna, fizikalna, strelska in risarska skupina pa so pridno delale pod strokovnim vodstvom učiteljev. Pionirji so bili v prejšnjem šolskem letu res pridni.

Tudi letos jih čaka mnogo dela, še celo več kot lani. Spet bodo morali pridno prijeti za delo, da bodo uspehi še lepši. Spomladi bodo organizirali tudi pionirsko zadrugo. Okrog šole bodo nasadili še več rož, črnege ribeza in drugih rastlin. Tudi kmetijska zadruga jim bo pomagala. Za delo v različnih tehničnih in drugih kroških bodo potrebovali orodje, ki jim ga bodo podarila nekatera podjetja.

Sedebo da potrebno mnogo volje in dela in uspehi ne bodo izostali. Da imajo volje dovolj, sem se prepiral, ko sem se ozrl nazaj po množici vedrih obrazov, ki so pazljivo sledili besedam ravnatelja, ko je govoril o njihovem delu in načrtih. Zapolnil sem si stopek: »Četlice v dolini je pomorila slana, vaše tu okrog šole pa še vedno cveto.« In pionirji odreda »Jože Kerenčič« v Radgoni so prisluhnili tem besedam in vsak zase je sklenil, da bo tudi drugo leto tako.

In potem so volili novi štab. V dvorani je zaprelo, klici ose poprek. Vsak je hotel, da bi bil izvoljen njegov kandidat. Po enournem kričanju in navijanju za kandidate so bili člani štaba vendar izvoljeni. S končnimi volitvami je bil zaključen tudi sestanek.

Izkoristil sem priliko in postavil novoizvoljenim članom nekaj vprašanj. Jožica Zver obiskuje 8. razred osemletke, je med pionirji zelo priljubljena, dobra učenka, podnačelnica odreda in obenem vodja pevskega krožka. Letos je v imenu radgonskih pionirjev čestitala maršalu Titu ob njegovem rojstnem dnevu. Ze nekaj let dela v vodstvu odreda. Rada gleda glasbene filme, njena najpocuja želja pa je, da bi z uspehom končala osemletko.

Janko Antonič vodi fizikalni krožek in je navdušen navijač Croene zvezde. Pravi, da bi v Radencih, od koder je, lahko bilo delo Partizana zelo uspešno, če bi upravni odbor hotel prijeti za delo. Po končani osemletki se bo opisal na srednjo fizikalno šolo.

Nada Klencčec pa se navdušuje za balet. V štabu ima funkcijo vodje dramskega krožka. Rada se uči nemščino in pravi, da bi bili lahko športni dnevi bolj pogosti.

To so sicer samo trije izmed mnogih, ki imajo mnogo skritih želja, mnogo volje do dela ter se ne bojijo težav in nalog v tem šolskem letu.

Zaželel sem jim mnogo uspehov ter obljubil, da se bom še ornil, saj je med njimi res lepo.

Karel Sukič

Ustanovljen obč. svet Zveze Svobod in prosvetnih društev v Radgoni

V Gornji Radgoni je bil te dni posvet zastopnikov Svobod in prosvetnih društev. Obravnavali so delo društev v novi sezoni, materialna vprašanja društev in bližnje občne zборе.

Da bodo lažje vodili in usmerjali ljudsko prosvetno delo v občini, so sklenili, da bodo osnovali poseben družbeni forum, in to občinski svet zveze Svobod in prosvetnih društev.

Občni zbori prosvetnih društev v radgonski občini

V radgonski občini je trinajst »Svobod« in prosvetnih društev. Prosvetno društvo v Zepovcih je bilo prvo, ki je že imelo svoj občni zbor. Radgonska »Svoboda« bo imela svoj občni zbor to soboto, ostali občni zbori pa bodo sledili prihodnje dni in tedne. Malce drugače je v Ščavnici, kjer prosvetno društvo že dve leti ne dela. Razen tega se prosvetna društva v radgonski občini že pripravljajo na bližnjo prosla-

vo Dneva republike. V Radgoni se pripravljata mešani in ženski zbor že od septembra.

Na Kapeli urejujejo v prosvetni dvorani oder. Kaže, da bodo imeli tudi kino, saj potrebno aparaturo že imajo. V Negovi so s prostovoljnimi delom pripravili vso potrebno opeko in gradbeni les za novogradnjo, v Ivanjševcih pa si že urejujejo notranost dvorane in oder v gasilskem domu. V Radgoni urejujejo čakalnice v prosvetnem domu.

V svet, ki ga bodo sestavljali zastopniki Svobod in prosvetnih društev, bodo morala biti obvezno včlanjena vsa prosvetna društva na območju občine. Na sedežu sveta v Gornji Radgoni namenjajo ustanoviti še posebno občinsko knjižnico. Z delovanjem pa bo pričela tudi delavska univerza. Postopoma bodo uredili dvorane v Apačah, Stavešcih, Podgorju, Negovi in v Radencih.

ika.

Seminar za šolske upravitelje

Pred nedavnim je priredil okrajni pedagoški center v M. Soboti štiridnevni seminar za šolske upravitelje. Predavali so priznani pedagoški delavci dr. Iva Segula, dr. M. Bonač in Andrej Savli iz Ljubljane, Gustav Silihi iz Maribora ter domačina Bela Horvat in Miha Veršič. Zavod za šolski film pa je organiziral predvajanje slovenskih šolskih filmov. Seminar je v vsakem pogledu dobro uspel.

Osrednji predavanji sta zbranim posredovala dr. Iva Segula oziroma pedagoški svetnik Gustav Silihi. Prva je govorila o učiteljskem zboru na šoli in o odnosih do učencev, drugi pa je osvetlil ocenjevanje po sodobnih načelih.

Seminar je končan. In kaj naj upravitelji storijo? Prav bo, da skličejo učiteljske zборе in da prenesejo vse, kar so na seminarju slišali, med njih. Saj ta namen je seminar tudi imel.

-mt

PREOBSIREN SOLSKI OKOLIS NEGOVE IN VIDMA

Perspektiva kaže, da bo potrebno zgraditi v Ivanjcih po letu 1961 novo šolo. Solski okoliš Negove in Vidma je namreč preobširen in tako imajo otroci iz raztresenih zaselkov zelo daleč v šolo. Z novo šolo v Ivanjcih bi razbremenili šoli Videm in Negovi, sicer bo pri obeh omenjenih šolah slej ko prej pereče vprašanje dograditve.

Lepi načrti prleških študentov za bodoče delo

Pred kratkim je imel Prleški študentski klub svojo 6. redno letno skupščino, ki so se je udeležili tudi vidni predstavniki političnega življenja v Pomurju. Prisostvovali so ji zvezni ljudski poslanec Ivan Kreft, podpredsednik OLO Joško Slavič, sekretar ObK ZKS Gornja Radgona Marija Levcar, sekretar OK LMS Franc Pucko, predstavniki Zveze študentov ter sosednjih pokrajinskih klubov.

Obračun dela za preteklo šolsko leto je podal predsednik Alojz Zalar. Po njem vidimo, da je bila dejavnost prleških študentov zelo živahna, saj so izvedli vrsto akcij in prireditev, ki jih uvrščajo med

najboljše pokrajinske klube. Filmska akcija, ki so jo sprejeli tudi v program dela za bodoče leto, je žela na terenu velik uspeh. Akcija predvajanja političnih, gospodarskih in zabavnih filmov je zajela 14 krajev pretežno radgonske občine. Bilo je 24 predstav. Obiskali so predvsem kraje, ki nimajo rednih kinopredstav. Akcija je bila posvečena proslavam in prireditvam 40-letnice ZKJ, zato je vsebovala vsaka predstava tudi krajše predavanje o zgodovini KPJ. Prleški študentje pa ne pozabljajo tudi na svoje pomembne pred-

hodnike. Tako so se ob 20-letnici smrti oddolžili proletarskemu pisatelju Ivanu Vuku-Starogorskemu, ki so mu oddarili spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši v Sovjaku, pri Vidmu pa so priredili razstavo Vukovih del in prevodov ter literarno popoldne, na katerem so brali svoja dela vidnejši pomurski književniki. Akademski ples jim tokrat ni najbolje uspel, zato mu bodo v bodoče dali drugačno obliko.

Prleški študentje pa tudi v Ljubljani niso mirovali. Tako so skupno s kolegi iz Prek-

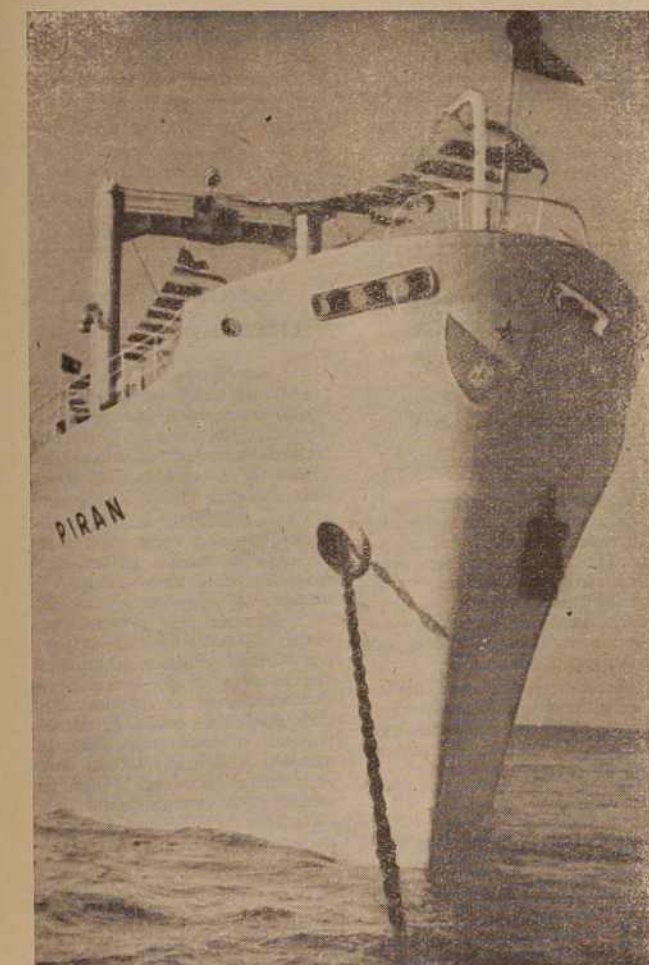
murja organizirali več predavanj, debatnih večerov in sestankov pomurskih štipendistov. Vabilom študentov so se radi odzvali tov. Ivan Kreft, tov. Jan Ros, tov. Jože Vild in še drugi. Več prleških študentov se je udeležilo zvezne delovne akcije in večina se jih je vrnila kot udarniki, pohvaljeni pa so bili vsi.

Razprava po poročilih je bila zelo pestra, saj se je je udeležilo precej članov kakor tudi gostov. Predlagali so marsikaj. Tako bodo izvajali spet filmsko akcijo, ki jo bodo še razširili, prirejali bodo predavanja s področja kmetijstva ter jih spremljali z diapozitivi. Ob 15-letnici osvoboditve bi izdali turistični vodič Prlekije, pripravili pa naj bi tudi osrednjo proslavo 15-letnice osvoboditve v Ljutomeru. Ena najvažnejših nalog pa je vsekakor ideološko-politično delo klubov. Oživetiti je treba lani ustanovljeni aktiv ZK pomurskih študentov. Klub je imel in upa, da bo tudi v bodoče tako, dobre odnose z Občinskim ljudskim odborom Gornja Radgona in Okrajnim ljudskim odborom Murska Sobota, ki sta vedno podprla vse klubove akcije. Ne bi pa mogli reči tega za ObLO Ljutomer.

SEMINAR V RADENCIH

V Radencih je bil te dni zaključen enotedenski tečaj, ki so se ga udeležili bančni uslužbenici iz Pomurja. Tečaj je priredila Narodna banka Ljudske republike Slovenije. Na seminarju so obravnavali naloge družbene evidence, formiranje in razdelitev osebnega dohodka, zakon o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij, uredbi o urejanju odnosov v zvezi z razpolaganjem čistega dobička in drugo.

Ika

PIRAN JE PRAZNOVAL

Malokje praznujejo občinski praznik tako, kot so ga tokrat v Piranu. V dneh praznovanja so zabeležili še en pomemben dogodek: prihod naše največje tovorne motorne ladje Piran. Ze v petek zvečer so zastave ponosno plapolale nad mestnim obzidjem in na obali, ob 20. uri pa je bila v gledališču Tartini svečana akademija v čast občinskega praznika.

Sobota je bila najsvetnejši dan tega praznovanja. Dopoldne je bila svečana otvoritev razstave pomorske dejavnosti. Otvorili so prisostvovali številni funkcionarji. Dalje je bil prikazan razvoj Splošne plovbe Piran, pomorske ladjedelnice, pomorske srednje šole in ribiške šole. Med ostalimi modeli na razstavi, ki so izdelali dijaki pomorske srednje šole

sta na posebnem mestu modela prve ladjice Splošne plovbe Martin Krpan in model Pirana, največje in najmodernejše ladjice Splošne plovbe.

Zvečer sem prelistal knjigo vtisov in podpisov in se prepiral, da ni človeka, ki mu razstava ne bi ugajala. Skoraj vsi so napisali enako: »Razstava je zelo lepa in kaže napredek našega pomorstva. Prirediteljem iskreno čestitam.«

Ladja Piran smo pričakovali ob štirinajstih. In res se je ob napovedanem času počasi pojavila na obzorju. Plula smo ji naproti. Nedaleč od Pirana se je zadržala in spustila dvilini most. Sprejem je bil priskrben. Videl si hčerko in očeta v obijemu. Stari pomorščaki so si toplo stiskali roke. Tudi jaz sem imel značnega med njimi. To je bil naš

prejšnji dijak. Razkazal mi je ladjo. Res — ogromen je ta naš slovenski velikan: tovarna motorna ladja Piran.

Vrh vsega pa je opremljena z najmodernejšimi navigacijskimi napravami, kot so radar, giro-kompas, globinomer in razne druge. Tudi strojnica je moderno opremljena. Ta je pogonski motor z osmimi valji, pomožni parni kotli, ki služijo za pogon pomožnih ladijskih strojev in dva Diesl motorja, ki poganjata električne generatorje za razsvetljavo ladje.

Ogledal sem si tudi kabino. Ta je prav tako okusno urejena. Poleg umivalnika s toplo in mrzlo vodo, pisalne mize, naslanjaca in lepo izdelanih omar sem opazil še majhno neonsko žarnico nad posteljo za branje knjig ponoči. Za prijetne melodije in prenos povelj pa skrbijo zvočniki, ki so razmeščeni po vsej ladji.

In še nekaj podatkov o ladji: Zgrajili so jo leta 1959 v japonski ladjedelnici »Hakodate« in preko ZDA je prvič prispela v Jugoslavijo. Na ladji je prostora za 48 članov posadke ter za 8 potnikov. DVT 16.076 ton, BRT 10.965 ton, dolžina 158,22 m, širina 19,65 m, gaz 9,37 m. Motor tipa Sulzer 7200 HP, hitrost v službi 14,7 vozla, maksimalna 17,5 vozla. Poraba goriva 25 ton nafte dnevno.

Ko so si gostje ogledali ladjo, je bila na Občinskem ljudskem odboru Piran slavnostna seja. Zvečer so mladinci predvojaške vzgoje uprizorili napad na Piran. Mesto so osvetljevale

Kapitan »Piran« med prebivalstvom

čudovite barve ognjemeta in baklad. Z morja pa so pomerkovale praznične luči ladje. Sledil je prenos javne oddaje o morju in pomorščakih v gledališču Tartini. Dvorana je bila nabit polna. Med udeleženci so bili tudi člani posadke ladje Piran s kapitanom na čelu. Dijaki pomorske srednje šole so tekmovali med seboj v maticah, pomorstvu in zgodovini Pirana. Pred mikrofonom je stopil tudi kapitan ladje. Na vprašanje, kateri je najlepši trenutek njegovega življenja, je odgovoril, da je tega preživel v Piranu. Dejal je, da ni nikjer dočkal tako prijetnega sprejema kakor tukaj. Za prijetne melodije pa je skrbel Adamčev orkester z Belj Jurkovič in Jelko Cvetičar.

V nedeljo dopoldne je bilo na Tartinijevem trgu zborovanje, na katerem je govoril dr. Marjan Breclj. Popoldne si je prebivalstvo ogledalo ladjo. Šole in organizacije so si jo ogledale v ponedeljek. Tega dne me je iz sna zbudilo tuljenje ladijske sirene. To je bil zadnji pozdrav slovo Pirana od matičnega pristanišča. Ladja je odpelala na Reko, da izkrea tovar iz Amerike.

Pričanom in ostalim obiskovalcem pa bo ostal 25. oktober z občinskim praznovanjem še dolgo v spominu.

L. Temlin

NOVI NAČRTI v ljutomerski občini

Kaže, da se bo v poljedelstvu v prihodnje marsikaj spremenilo. Rž in soržico naj bi popolnoma opustili, ker je nedonosna in prešli predvsem na nove sorte pšenice, ki so mnogo donosnejše od starih. Znano je, da je bil pridelek pšenice v letu 1947 14 mte na hektar, danes pa je pridelek italijanskih sort 32 mte na hektar. Ni so redki primeri, ko dosegajo celo 50 mte na hektar. Ta preprosta računica kaže, da lahko pridelamo več in z istimi stroški, dostikrat celo manjšimi.

Izmed italijanskih sort pšenice je za območje Ljutomerske občine najustreznejša sorta San pastore. Ta je pri poskusih pokazala najboljši uspeh. Tudi nekatere domače sorte so precej donosne. Tako bodo še nadalje širili sorto U 1. Med industrijskimi rastlinami bi prišli v poštev predvsem oljna repica in sladkorna pesa. Sladkorna pesa pa zato, ker jo bo

potrebovala nova sladkorna tovarna v Ormožu.

V živinoreji so vsi obeti za krmljenje mlade goveje živine do starosti dveh let. V ta namen bo križevska zadruga zgradila goveje hleve za 300 glav mlade živine od starosti 1 do 1,5 leta. Za napredek živinoreje bo treba pridelovati čim več črne detelje, v pešeni zemlji bolj za krmo, v težki bolj za seme. Tudi travnike kaže bolj gnojiti z vsemi ustreznimi umetnimi gnojili.

Spremembe se obetajo tudi v svinjereji. Kmetijska poslovna zveza je že uvozila iz Holandije bele merjasce pasme Yorkshire. To pasmo nameravajo križati z domačo nemško polzlahtno pasmo. Križance bo mogoče lažje spiti na bekone, po katerih trg največ povprašuje.

Med napori za večjo živinorejsko proizvodnjo omenjajo gradnjo tovarne močnih krmil

v Ljutomeru, saj je ta za napredek živinoreje res nujno potrebna.

ZBOR VOLIVCEV V VUČJI VASI

Pred dnevi so imeli v Vučji vasi zbor volivcev. Na zboru so razpravljali o napredku kmetijstva v tem predelu Ljutomerske občine in še o nekaterih drugih vprašanjih. Kakor znano, je razdeljena Ljutomerska občina na več rajonov in sicer na poljedelsko-živinorejskega, živinorejsko-poljedelskega in sadjarsko-vinogradniškega.

Posnetek z gradnje ceste Petrovci—Lucova—Markovci—Budi nci

K R A T K E V E S T I

TRGOVSKI LOKALI IN STANOVANJA V KRIZEVCIH

V Križevcih pri Ljutomeru se učitelji že dalj časa pritožujejo nad neprimernimi stanovanji. Priprave za gradnjo novega poslojpa, katerega bodo gradili združeni investitorji: trgovsko podjetje »Merkur«, stanovanjska uprava in Elektro Maribor-okolica pa obetajo, da bo tudi to vprašanje počasi rešeno. Graditi ga bodo začeli spomladi. Trgovsko podjetje »Merkur« bo s tem pridobilo trgovske lokale za špecerijo, manufakturno in tehnični material, ostala dva investitorja pa 6 družinskih stanovanj.

RADGONA

Nekateri krajevni odbori v radgonski občini so se jeseni precej zavzeli za popravilo občinskih cest iz cestnega sklada in s tem prostovoljnim delom. V Radgoni so letos tlakovali cesto skozi mesto, ki še ni bila tlakovana, tako da je sedaj povezan most čez Muro z asfaltirano cesto Murska Sobota—G. Radgona. Sedaj je tlakovana do mostu vsa cesta.

SE EN STANOVANJSKI BLOK V LJUTOMERU

Ceprav se je gradnja 12-stanovanjskega bloka na Ormoški cesti v Ljutomeru nekoliko zavlekla, se bodo stanovanjski lahko že letos vselili. Pred nedavnim so začeli z razpisom za gradnjo novega 12-stanovanjskega blo-

ka. Za začetne gradnje imajo sredstva že na razpolago. Čez nekaj tednov pa bodo začeli tudi z gradnjo novega poslojpa na Prešernovi cesti. Čeprav se z gradnjami postopoma odpravlja stanovanjska stiska, Ljutomerčani še niso posebno zadovoljni, ker gradbena dela pri vsaki stavbi polževo napredujejo.

APAČE

V Apačah so v letošnjih poletnih osnovnih šolih 15 novih oken. To večje popravilo je bilo potrebno, ker so stari okviri dotrajali, hkrati pa so s tem pridobile učilnice večjo svetlobno ploskev.

VERZEJ

Na predvečer Dneva republike bo priredila mladina v Verzeju kresovanje z narodnimi plesi, 29. novembra pa bo v kinodvorani proslava, na kateri bodo poleg drugih nastopili tudi mladi recitatorji. Tega dne nameravajo sprejeti v mladinsko organizacijo 20 mladincev in mladink.

Do sredine decembra bodo igralci verženske mladinske organizacije naštudirali igro »Ogenj in pepel«.

ZIZKI

Mladina v Zizkih se skupno z domačimi gasilci pripravlja, da pri gasilskem domu dozida manjšo dvorano. V Zizkih namreč nimajo primerne prostora za prireditve.

BOGOJINA

V Bogojini se že pripravljajo na proslavo 29. novembra. Na proslavi bodo nastopili tamburasi, bogojunski oktet in lutkarji.

V kratkem bodo uredili v Bogojini prosvetni dom, kjer bo tudi primeren oder. Se letos nameravajo bogojunski igralci uvrstiti na prvo mesto.

Te dni bodo pričeli v Bogojini s šolo za odrasle. Ljudje kažejo za šolo precejšnje zanimanje.

Pri bogojunski zadrugi doslej ni bilo aktivna mladih združnikov, zato so sklenili, da ga v kratkem ustanovijo. Pač pa je v Bogojini šolska zadruga. Kmetijska zadruga je dala mladim združnikom nekaj zemlje, na kateri bodo pridelovali povrtnine.

ČRENOSVCI

Lani je bilo v črenosvski zadrugi 30 kooperantov, ki so zasejali italijansko pšenico na 7 hektarih zemlje. Letos je sklenilo pogodbe za setev visokorodnih sort pšenice okrog 150 kmetovalcev z 38 hektari njiv.

NA KAPELI POTREBNA NOVA ŠOLA

V radgonski občini je 11 šol in ena pomožna šola, od tega 7 osemrazrednih. Najslabše je na Kapeli, kjer predvidevajo gradnjo nove šole. Za to šolo pristojni okrajni organi že pripravljajo družbeno utemeljitev. Sedanja šola na Kapeli so zgradili leta 1872. Ima 5 učil-

nic in 10 oddelkov, vendar s prevelikim številom učencev. Znano je tudi, da je bila šola na Kapeli dozidana v treh etapah in da je neustrezno grajena brez slehernih stranskih prostorov, ki bi bili potrebni za kabinete, delavnice in podobno. Šola je sedaj v tako slabem stanju, da je vzhodna stran podprta s piloti.

NOVA ŠOLA V PODGORJU

Načrti za novo štirirazredno šolo v Podgorju, ki bo razbremenila matično osemrazredno osnovno šolo v Podgorju, so že končani. Novo šolo bodo preuredili iz bivšega zadrugnega doma, za kar bo potrebnih okrog 6 milijonov dinarjev. S preureditvenimi deli so nameravali začeti že letos, vendar so jih preložili na prihodnje leto.

OTROCI IZOSTAJAJO OD POUKA

Šolski odbori bodo morali začeti resneje obravnavati vprašanje šoloobveznih otrok, ki so kot pastirji ali hlapeci zaposleni pri kmetih. Na levem bregu Mure beležijo šole vedno več primerov, da otroci zaradi dela izostajajo od pouka, pridejo nepripravljeni v šolo in v več primerih ne dobi pri kmetih niti toliko denarja, da bi lahko kupili vsaj zvezke in najnujnejše knjige. Naloga posameznih šolskih odborov je, da take primere čimprej odpravijo.

ZA SADIJARJE

Zaščita sadnih dreves proti divjačini s sodobnejšimi sredstvi

V zimskem času ogrožena sadna drevesa v mladem nasadu najbolj divji zajec in voluhar. Divji zajec gloda kožo na delih sadnega drevja nad površino zemlje, voluhar pa gloda kožo na delih drevesa, ki so v zemlji. Oba škodljivca lahko samo v eni noči, posebno če se pojavita v večjem številu, uničita večje število sadnih dreves. Oglodana drevesa po teh škodljivcih ni mogoče ozdraviti in se, če ne takoj, pa v naslednjih letih, posušijo.

Za zaščito sadnih dreves proti divjemu zajcu »sadijarji« že od nekdaj najraje ovijajo debla dreves s koprivami, slamo in podobnim materialom. Ta način zaščite dreves je sicer zelo uspešen in do danes poleg žicne mreže tudi najbolj zanesljiv, vendar pa zelo zamuden in drag, ker zahteva veliko delovne sile. Poleg tega pa je ovijala slama ali podobni material odlično skrivališče in prenovališče raznih sadnih škodljivcev in ovira pri škropljenju dreves.

Zato v novejšem času uporabljajo sadijarji za zaščito dreves proti divjemu zajcu enostavnejša sredstva. Pri nas je v prometu dvojne takih sredstev, in sicer domače sredstvo tovarne »Pinus« pod imenom »ARBOPIN« in uvoženo sredstvo »MONACOL«. Prvo sredstvo uporabljamo tako, da

razredčimo del Arbopina z dvema deli vode ter s to brozgo namažemo ali poskropimo debla in drevesne krone pred zimo. Po potrebi škropljenje ali premaz pozimi večkrat ponovimo. Sredstvo Monacol pa pred uporabo razredčimo v štirih delih vode in ga uporabljamo na enak način kot sredstvo Arbopin.

Za zaščito sadnih dreves proti voluharju pa uporabljamo najuspešnejše sredstvo tekoči »ENDRIN«. Z 0,5-odstotno brozgo Endrina poskropimo jeseni ali spomladi vso travno rušo pod drevesi, kjer so rovi voluharjev. Na vsak ar porabimo približno 5 litrov tega škropliva. Da bi ugotovili, če so to res rovi voluharjev in ne drugih poljskih miši, zasijemo zvečer vse odprte rove. V vseh rovih, ki bodo zjutraj odprti, so poljske miši. Voluharji pa svoje rove, če jih odpremo, zasipajo, ker ne trpijo prepihov.

Vsa omenjena sredstva lahko lastniki sadnih dreves kupijo pri svojih kmetijskih združenjih, zadrugah pa pri Kmetijski poslovni zvezi v Murski Soboti.

Ker kaže, da bodo naslednje leto sadna drevesa v naših pomurskih sadnih okoliših obrodila, bi bilo potrebno vsa mlada drevesa pravočasno zaščititi tudi proti tem škodljivcem.

ENAKOVREDNA IGRA

IZOLA : SOBOTA 1 : 1 (1 : 1)

V nedeljo se je v lepem vremenu na igrišču Izole zbralo nad tisoč gledalcev. Sodniku Butkovicu sta se moštvu predstavili v naslednjih postavah:

Sobota: Morčič, Sarotar, Kološa, Dozel, Skalar, Norčič J., Sečko, Drvarič, Zorec, Maučec, Zabkar.

Izola: Petrič, Gabrijelčič, Černe, Lukin, Jerkovič, Kovačič, Bera, Sorgo, Kostič, Borojevič (Prašnikar).

Igra obeh moštev je bila v začetku enakovredna in se je odvijala v glavnem v sredini igrišča. Gostje so preveč kombinirali, da bi lahko dosegli gol, medtem ko so domači igrali na dolge pasove in so zato branilci lahko ustavljali vse akcije. V 17. minuti je imel Kostič izredno priložnost za doseg gola, ko se je znašel sam pred vratarjem Morčičem, ki mu je stekel naproti, vendar je poslal

žogo mimo vrat. Potem je igra potekala enakovredno do 31. minute, ko je Maučec izkoristil priložnost in žogo poslal v mrežo. Tako je prišla Sobota v vodstvo 1:0. Sedaj so prevzeli pobudo spet domačini, ki so začeli nevarno ogrožati vrata gostov. Gostje so odbijali napade in obramba je klonila v 36. minuti prvega polčasa, ko je Kostič preigral vse branilce ter s strelom v spodnji desni kot izenačil in postavil tudi končni rezultat.

V drugem polčasu so doma-

čini imeli še nekaj lepih priložnosti za povišanje rezultata, vendar jih niso izkoristili. Nekaj minut pred koncem je bil poskoden Kostič in domačini so igrali do konca tekme le z desetimi igralci. Kljub temu, da so igrali z enim igralcem manj, so domačini v zadnjih minutah skušali na vsak način doseči še vsaj en gol ter tako pobrati ves izkupiček, kar pa se jim ni posrečilo.

Tekma, ki je bila ves čas zanimiva, igra obeh moštev pa enakovredna, se je končala neodločeno. Rezultat je realen. Sodnik je sodil dobro.

-ič

Lahko bi bilo tudi boljše

V telovadnici radgonskega Partizana je že več kot mesec dni zelo živahno. Aktivni člani Partizana, ki jih je nad 200, redno vadijo in obiskujejo telovadbo vsak teden dvakrat. Čeprav so neugnani »razgajanci« zaenkrat le še mladina, se ji bodo v naslednjih dneh priključili tudi starejši. Vodstvo društva je poskrbelo, da telovadci niso prepuščeni sami sebi, saj jih vodijo mladi vodniki, ki imajo sicer manj izkušenj, zato pa več volje do dela. Vodniki imajo vsakih štirinajst dni vodniške ure, na katerih izpopolnjujejo svoje znanje. Najbolj razveseljivo pa je predvsem to, da so ti ljudje mladi, zbrani iz vseh poklicev. Med njimi najdemo vojakke, obrtnike, delavce iz proizvodnje in učitelje.

Včasih, pa čeprav ni to še tako dolgo, v telovadnici ni bilo videti pionirjev, ker jih starši niso pustili, pa tudi v društvu in v šoli si niso belili las zaradi tega. Seveda je zdaj drugače. Toliko je teh mladih navdušenih telovadcev, športnikov, da se ni potrebno bati, da v Radgoni zamre telesnovzgojna dejavnost.

Upravni odbor radgonskega društva pa razen nekaterih članov, ki

so včasih pridno delali, razmišljala in pripravila boljše in telesnovzgojno dejavnosti v mestu. Kljub težavam, ki jih ima, te pa so kot vsepovsod, tudi tu nujno zlo, ne misli samo na finančna sredstva, ki jih nih, ampak organizira, išče in dela. Glavno pa je, da dela. In to čuti tudi članstvo, katerega delo ljudje in politične ter množične organizacije pravilno cenijo.

In prav zaradi tega tekmujejo radgonski rokometarji v svoji občinski zvezi, zato so si uredili igrišče, šolska mladina tudi ob gradu, skupaj s pripadniki JLA. Posledica tega je tudi sodelovanje pionirk na zveznem zletu Partizana v Beogradu v akademskih sestavah. Kmalu bodo pripravili telovadno akademijo in na obnem zboru prebrsetali svoje delo, sicer pa pravijo, da bi že sedaj lahko bilo tudi boljše.

ODBOJKA V LJUTOMERU

Prejšnji terek je bila v Ljutomeru zanimiva tekma v odbojki. Na igrišču so se namreč srečali »Staric in »Mladic. Čeprav so si »Staric zelo prizadevali, so dvoboj izgubili z rezultatom 3:0.

Ustanovljena atletska sekcija

V nedeljo je bil v Murski Soboti ustanovni občni zbor atletske sekcije pri okrajni zvezi Partizan, katerega se je udeležil tudi sekretar Atletske zveze Slovenije tov. Zoran Naprotnik in drugi gostje.

V poročilu iniciativnega odbora je prof. Evgen Titan opisal delo in vzroke, ki so narekovali ustanovitev sekcije. V razpravi o poročilu in nalogah ter delu sekcije so prisotni ugotovili, da bo potrebno najprej organizirati seminar za atletske inštruktorje in pa seminar za sodnike. Ljudi za te seminarje bodo našli med dosedanjimi aktivnimi delavci Partizana in nekdanjimi tekmovalci, ki imajo bogate izkušnje. Finančna sredstva za seminarje bo dala atletska zveza. S tem, da je bila ustanovljena atletska sekcija, bomo tudi v Murski Soboti v prihodnosti gledali kvalitetne atletske prireditve. Prva taka bo ob otvoritvi stadiona pri gimnaziji prihodnje leto, ko bodo nastopili tudi nekateri jugoslovanski državni reprezentanti, olimpijski kandidati in slovenski rekorderji.

Ob koncu so prisotni izvolili upravni odbor sekcije, ki bo za sedaj delala le v Murski Soboti, kasneje pa razširila dejavnost tudi v druge športne centre Pomurja.

Rokometni turnir v Radgoni

V Gornji Radgoni je bil v nedeljo rokometni turnir, na katerem se sodelovalo pet ekip in sicer: Lesinar, Garmizon JLA, Partizan, Obrtnik in Osemletka. Tekmovanja se niso udeležili rokometarji učiteljskega iz Murske Sobotice, čeprav so sodelovanje obljubili. Ker je bilo premalo časa, niso odigrali vseh tekem. V odigranih tekmah je pobrala največ točk ekipa Lesinar, ki je osvojila 4 točke, njej pa sledijo druge, ki imajo vsaka po 2 točki.

Prigrizek na poti iz šole prav dobro tekne

(Foto Bojan Sinko)

VESELI PLANŠARJI V POMURJU

v soboto ob 18. uri v Murški Soboti,
v nedeljo ob 8. uri na Tišini,
v nedeljo ob 15. uri v Beltincih,
v nedeljo ob 15. uri v Gornji Radgoni,
v nedeljo ob 17. uri v Apačah.

-VABLJENI!

DRUGO NAGRADNO ŽREBANJE

Vam je pripravilo

trgovsko podjetje ZARJA LJUTOMER

Prvih 10 nagrad:

Moški zimski plašč
Ženski plašč
Samska postelja
Moška obleka
Volneno blago za žensko obleko
Fantovska obleka
Moška jopica
Ženska jopica
Otroške trenirke
Moška srajca

20 NAGRAD BLAGA V VREDNOSTI PO 1500 DIN

20 NAGRAD BLAGA V VREDNOSTI PO 1000 DIN

Žrebani bodo bloki, ki dokazujejo nakup v vrednosti nad 500 din

ŽREBANJE BO 4. JANUARJA 1960

Hranite vse bloke, ki dokazujejo nakup pri Trgovskem podjetju ZARJA LJUTOMER, kajti pripravljamo vam še eno presenečenje!

Urejene občinske ceste

V Stanetincih že več let dograjujejo povezavo ceste Videm-Hrastje Mota. Letos so z deli nadaljevali in uredili skoraj 2 km ceste. Sedaj jim je preostalo za ureditev le še 1 km ceste, tako da bo ta cesta, široka 5 m, kmalu povsem dograjena. Letošnja ureditvena dela so opravili deloma iz občinskega proračuna za komunalno, deloma pa krajevni urad s prostovoljci.

Tudi na najtežjem delu ceste za povezavo Negove-Sp. Ščavnice-Ihove so letos položili kamnito cestišče in ga uredili. Ta dela so opravili na hribovitem delu ceste in jim preostane za prihodnje leto le še delo na dolinskem delu, ki bo mnogo lažje. Tretjino del so opravili s prostovoljnimi delom in krajevnim samoprispevkom, ostalo pa sta prispevala občina in gozdni sklad.

ZENKOVCI

Mladinski aktiv v Zenkovcih dela precej prizadevno. Trenutno pripravljajo dve enodejanski »Dva lopova« in »Gumbe«, ki ju bodo verjetno uprizorili že za 29. november. Mladina je pokazala za kulturno prosvetno dejavnost letos veliko zanimanje.

Sekcija žena zadružnic v Zenkovcih bo to zimo organizirala šiviljsko prikojevalni tečaj. Prijav imajo že preko dvajset, vendar bodo s tečajem začele šele, ko bodo našle primerne prostore.

Žene že pripravljajo tudi darila za Novoletno jelko.

V Zenkovcih gradijo tudi novo mrtvašnico, ki bo dokončno urejena verjetno še letos. Nekaj sredstev jim je za gradnjo prispeval občinski ljudski odbor, precej pa pomagajo vaščani z gradbenim materialom in prostovoljnimi delom.

PROSENJAKOVCI

Sekcija žena zadružnic Prosenjakovci-Berkovci je na nedavni seji sklenila, da bo organizirala gospodinjinski tečaj. Doslej imajo že veliko prijavnost za tečaj, ki bo namenjen predvsem dekletu. Strokovno pomoč bodo zadružnice dobile od Gospodinjinskega centra v Murški Soboti.

Na zadnji seji krajevnega odbora SZDL v Prosenjakovcih so govorili o pogodbenem sodelovanju. Ugotovili so, da nekateri člani zadružnega sveta, ki so se obvezali, da bodo dali zemljo v sodelovanje in pomagali pri pospeševanju

VREMENSKA NAPOVED ZA ČAS OD 13. DO 22. NOVEM.

Do srede novembra ali malo kasneje bo prevladovalo nestalno vreme s pogostimi padavinami, ohladitvijo in snegom do nižin. V nadaljnjem pretežno suho, a hladno vreme z mrazom ponoči.

akcije, tega niso storili. Na seji so sklenili, da bodo take člane zadružnega sveta izključili in jih zamenjali z naprednejšimi ljudmi, s kmeti, ki so celo sami prišli v zadrugo ponujati zemljo za sodelovanje. Takih primerov so imeli posebno še v zadnjem času precej. Tako si obetajo, da bodo pri spomladanski setvi dosegli še bolj vidne uspehe, saj ima zadruga veliko pogodb za spomladanske kulture in travnike že sklenjenih.

VAJENSKA SOLA V RADGONI

V Radgoni razpravljajo o predvideni gradnji vajenske šole, kjer naj bi bili tudi prostori za glasbeno šolo, ki sedaj gostuje v vajensko vred v osnovni šoli v gradu. Z dograjeno vajensko šolo bi zelo razbremenili osnovno šolo, ki bi pridobile prostore lahko koristila za svoje potrebe. Nekaj sredstev za gradnjo vajenske šole je že zbrala okrajna obrtna zbornica.

KAPELA

Vinogradniško gospodarstvo Kapela se poleg vinogradništva preusmerja še na druge dejavnosti, predvsem na živinorejo. Doslej ima že 85 glav goveje živine s povprečno letno mlečnostjo 2800 litrov na kravo. Pripravlja pa tudi gradnjo novega hleva za 100 krav molznic. Doslej so vso mleko porabili za pitje, v prihodnjem letu pa bodo verjetno že začeli dajati nekaj mleka tudi predelovalnim obratom. -ko

Gornja Radgona

Vinogradniško gospodarstvo Gornja Radgona bo v naslednjih dveh letih osredotočilo živinorejo v okolici Vidma. Gradili bodo dva hleva za 400 molznic ter hlev za 200 glav mlade goveje živine. Poleg tega pa še dva svinjaka za 124 plemenitih svinj in svinjak za 520 bekov. Predvidevajo, da bodo nekatere gradnje končali že prihodnje leto.

MOTVARJEVCI

Na nedavni seji odbora SZDL v Motvarjevcih so sklenili, da bodo uredili cesto Motvarjevci-Pordasinci. Vaščani bodo prispevali gramoz, pomagali pa bodo tudi s prostovoljnimi delom. Ureditev ceste bo omogočila tudi podaljšanje avtobusne proge.

VERŽEJ

Kmetijska zadruga Veržej je prva zadruga v Pomurju, ki ima že večje pitališče za tele. Trenutno ima v pitanju 44 tele, drugo leto pa bo gradila še novo pitališče. Razen tega ima v pitanju pri zadružnikih okrog 40 glav goveje živine. To živino zadružniki dopitajo toliko, da je sposobna za izvoz. Zadruga je letos sklepala po-

CESTITKA!
Za inženirja gozdarstva je diplomiral tovariš Franc Zver iz Gomilic. Iskreno mu čestita Feri z ženo

RADIO M. SOBOTA

Nedelja, 15. nov. 1959:
ob 12.00: Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila in reklame;
ob 12.15: Oddaja v madžarskem jeziku;
ob 12.40: »Zeleli ste, poslušajte«.
Torek, 17. nov. 1959:
ob 17.00 uri: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame;
ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku;
ob 17.30: »Zeleli ste, poslušajte«.
Četrtek, 19. nov. 1959:
ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame;
ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku;
ob 17.25: »Zeleli ste, poslušajte«.
Radio Murska Sobotna prenaša dnevno spored RTV Ljubljana od 5. do 9. ure in od 15. do 21.10 ure. Ob nedeljah in praznikih pa od 6. do 23.10. ure.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI M. SOBOTA od 2. do 11. nov. 1959

Alojzija Lepoša, drugič, Jožef Lutar, oba iz Tešanovca; Ida Poredoš, tretjič, Vinko Pintarič, petič, oba iz Murske Sobotne, Jože Gomboc iz Pertotče, drugič; Ludvik Černi, drugič, Marijeta Višnjevič, drugič, Zofija Gruškovnjak, Justina Zupan, Marija Alauf, Janez Bakar, Marija Geld, drugič, Janez Peterka, drugič, Stefan Sraka, drugič, Vera Gomboc, Anica Pešči, Hedvika Veres, Ana Rajner, Marija Tratnjek, Verona Kolar, Bara Kociper, Ana Kociper, Marija Penhofer, Ignac Horvat, drugič, vsi iz Beltince.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje Transfuzijska postaja M. Sobotna

PREKLIC

Preključujem nerescušne besede, ki sem jih izrekla zoper Viktorja Volfa iz Vadarec št. 34, p. Bodonci. Julijana Benkič, Vadarci št. 77, p. Bodonci.

Mali OGLAS

CENA MALIH OGLASOV:

Do 10 besed 150 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. MED DVE CRTL, beseda 20 din, ženitveni oglasi, beseda 30 din, preklic beseda 35 din. Za oglase, ki so pod šifro oziroma naslov v oglasnem oddelku, se pri- bje 50 din.

OKVIR ZA KOLO z vilicami znamke »Roge« ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-1017

HISO z gospodarskim poslojem, s 4 do 7 ha dobro obdelane zemlje v enem kompleksu v ravlini pri Vidmu ob Ščavnici, prodam. Vprašati: Videm ob Ščavnici št. 10. M-1019

HISO z gospodarskim poslojem, posestvom v izmeri 1 ha 25 a, njive, sadonosi, bradje ter hrastove dode, zaradi selitve takoj prodam. Stefan Zdravce, Grahe pri Apačah. M-1020

HISO z gospodarskim poslojem, vrtom in sadonjakom v Mlajincih, ugodno prodam. Jože Kozic, Otava Zupančiča 5, Murska Sobotna. M-1002

godbe za pitanje živine samo s tistimi člani, ki so šli v sodelovanje tudi s poljedelskimi površinami.

ZANIMIVA PREDAVANJA
Ljudska univerza v Murški Soboti bo s pomočjo občinskih političnih forumov začela po 15. novembru organizirati po vaseh predavanja, ki bodo zajemala sledeče teme: o zunanji politiki, razvoju kmetijstva, o stanovanjskih skupnostih ter o raznih aktualnih zadevah.

VANČA VES

Krajevni odbor v Vančah veži je ob koncu lanskega leta ostalo nekaj sredstev od krajevnega samoprispevka. S tem so kupili nekaj električne žice, ki jo potrebujejo za dodatno fazo, vaščani pa bodo za to vrednost navozili na ceste gramoz.

POŽAR V ODRANCIH

V ponedeljek 2. novembra okrog poldneva je začelo goriti gospodarsko poslopje Nikolaja Antolina v Odrancih. Zgorelo je skoraj celotno gospodarsko poslopje v vrednosti 200 tisoč dinarjev.

Komisija je ugotovila, da so požar povzročili otroci.

Tedenski KOLLEKTOR

Petek, 13. nov. — Stanko
Sobota, 14. nov. — Borislava
Nedelja, 15. nov. — Polde
Ponedeljek, 16. nov. — Jerica
Torek, 17. nov. — Ljuba
Sreda, 18. nov. — Milko
Četrtek, 19. nov. — Liza

KINO

MURSKA SOBOTA — od 13.—15. novembra ameriški barvni kinema- skopski film: »Princ igralcev«; od 16.—17. nov. francoski film: »Noč in megla«; od 18.—19. nov. češki film: »Na koncu postaj«. GORNJA RADGONA — od 14.—15. nov. ameriški barvni film: »Taj- nost močvirja«; od 18.—19. nov. mehiški film: »Midyva«. LENDAVA — od 13.—15. nov. fran- coski film: »Ljubček lady Cha- therley«; od 17.—18. nov. ameriški film: »Ples na vodi«. LJUTOMER — od 14.—15. nov. sov- jetski film: »Žerjavi letjaci«; od 18.—19. nov. ameriški film: »Na ovinku reke«. KRIZEVCI PRI LJUT. — od 14.—15. nov. ameriški barvni film: »Preko mnogih rek«. Samo 18. novembra sovjetski film: »Dvoboje«. SL. RADENCI — od 14.—15. novem- bra avstrijski barvni film: »Ena noč v Veneciji«. Samo 19. novem- bra ameriški film: »Pustolovščine v Burmici«. VERŽEJ — od 14.—15. nov. ameriški barvni film: »Nežni akordie«. Samo 18. novembra francoski film: »Ponočni ljubimci«. CEPINCI — Samo 15. novembra sov- jetski film: »Od carja do Lenina«. VELIKA POLANA — od 14.—15. no- vembra ameriški kriminalni film: »Beg iz Gyanee«. GRAD — Samo 15. novembra ame- riški barvni film: »Nocoj bomo peli«. VIDEM OB ŠČAVNICI — od 14.—15. nov. jugoslovansko-francoski film: »Mihail Strogov«.

SOCIALNO ZAVAROVANJE

INVALIDSKO ZAVAROVANJE IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV

Novi predpisi o invalidskem zavarovanju (Zakon je bil ob- javljen v Uradnem listu FLRJ, št. 49/58) postavljajo nekatere nova načela v sistemu invalidskega zavarovanja in to načela, ki v večji meri slone na socialističnem humanizmu in bolj upo- štejeva razmere, v katerih invalid dela.

Po prejšnjem sistemu je družba tistim, ki so kakor koli zgubili popolnoma ali delno svojo delovno sposobnost, priznala neke vrste materialno povračilo v obliki invalidske pokojnine ali invalidnine. Po novem sistemu invalidskega zavarovanja pa se zagotavlja zavarovancem, ki zaradi invalidnosti (bolezn, poškodbe izven del, nesreče pri delu ali poklicne bolezni) izgubi svojo delovno zmožnost, ali pa obstaja nevarnost, da po- stanejo invalidi, usposobitev za drugo delo in primerno zapo- slitev.

Tako zakon o invalidskem zavarovanju priznava zavarov- vancem, ki zaradi invalidnosti, ali nevarnosti, da postanejo in- validi, ne morejo več opravljati svojega dela, pravico do uspo- sobitve za drugo delo (poklicne rehabilitacije) in v tej zvezi pravico do oskrbnine v času, ko se za tako delo usposablja. Tistim pa, ki so se s poklicno rehabilitacijo za tako delo uspo- sobili oziroma so za svoje delo ali drugo ustrezno delo sposobni popolnoma ali delno brez poklicne rehabilitacije, pa priznava pravico do primerne zaposlitve njihovi delovni zmožnosti in v tej zvezi: pravico do nadomestila zaradi skrajšanega delovnega časa, zaradi manjše plače na drugem delovnem mestu in za- časno nadomestilo, dokler ne dobijo ustreznega dela. Šele nato, če niso več podani pogoji za usposobitev za drugo delo ali za primerno zaposlitev zaradi starosti ali popolne nezmožnosti za delo, pa se jim prizna pravica do invalidske pokojnine.

Zraven teh pravic pa zakon priznava še pravico do invalid- nine, ki pa je neke vrste odškodnina za telesno hibo, ne glede na to ali ima kakšen vpliv na zavarovančeve delovno zmožnost ali ne.

(Se nadaljuje.)

Razpisna komisija pri Državnem zavarovalnem zavodu v Murški Soboti razpisuje na podlagi Zakona o javnih uslužbenih naslednja delovna mesta:

2 ZAVAROVALNIH USLUZBENCEV — referentov — s srednjo strokovno izobrazbo

1 ZAVAROVALNEGA USLUZBENCA — vodjo terenske enote Radgona — s srednjo strokovno izobrazbo

2 ZAVAROVALNIH ZA STOPNIKOVE — za področje Lendava in Dobrovnik — z nižjo strokovno izobrazbo.

Prošnje je treba vložiti do 25. novembra 1959. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Komisija za razpis delovnih mest pri ŽIVINOREJSKO-VE- TERINARSKEM ZAVODU ZA POMURJE v Murški Soboti razpisuje delovno mesto

KNJIGOVODJE

z dokončano srednjo ekonomsko šolo. Lahko je tudi začetnik.

LABORANTA

v laboratoriju za kontrolo toščice mleka — z nižjo ali srednjo strokovno izobrazbo iz mlekarke stroke ali večletno prakso v mlekarški stroki.

Prošnje sprejema komisija živinorejsko-veterinarskega zavoda do 20. novembra 1959.

Komisija za razpis direktorjev pri ObLO Beltinci razpisuje naslednja vodilna delovna mesta:

1. UPRAVNIKA KZ Lipa-Odranci

2. UPRAVNIKA KZ Bistrica ob Muri

3. UPRAVNIKA Veterinarske postaje v Beltincih

Pogoji: pod 1. in 2. točko srednja, višja ali visoka strokovna izobrazba ali nižja strokovna izobrazba s potrebno prakso;

pod 3. točko veterinar z najmanj 3-letno prakso.

Prošnje kolkovane z 250 din državne in 95 din občinske takse z dokumentacijo je predložiti ObLO Beltinci do 20. no- vembra 1959.

Kandidati, ki niso iz te občine, naj predložijo še življenjepis.

Kronika nesreč

V nedeljo popoldan je pri posestniku A. K. v Jurju zgo- rela kopica slame. Nastalo škodo cenijo na okrog 40.000 dinarjev.

V nedeljo popoldne se je v bližini mosta v Radencih zgodi- la nesreča. P. Z. iz Salamence se je s kolesom peljala pred vozečem avtobusom in zgubila oblast nad vozilom. Pri tem je zavozila na desno in padla. Težje poškodovano so prepe- ljali v bolnišnico.

Stefan Cipot, mehanik iz Kupš- nce, je padel z zidarskega odra in si zlomil hrbtnico.

Janez Horvat, delavec iz Vadarec se je s kolesom zalezel v voz, pri tem je padel in dobil notranje po- škodbe.

ROGAŠOVCI

Na osemletni šoli v Rog- ašovcih manjka letos kar osem učiteljev, zato morajo pouče- vati ves dan. Poleg tega po- učujejo še na večerni šoli v Rogašovcih in sodelujejo še v številnih organizacijah.

V Rogašovcih pogrešajo tu- di primerno dvorano za kul- turno-prosvetno dejavnost, za potrebe TVD ter razne seje.

Volivci so v nekaterih vaseh že predlagali, da naj bi se zbrala sredstva za gradnjo dvorane iz krajevnega samo- prispevka, precej gradbenega materiala pa že imajo.

Janez Kološa, kmet iz Doline, je padel s traktorja ter se poškodoval na glavi.

Stefan Sabotin, zidar iz Streho- vec je pri delu padel in si zlomil desno peto.

Ana Carni iz Kukeča je padla z voza in si zlomila levo stegnenico.

Ana Perkič iz Bakovec si je po- škodovala levo peto, ko je porinila nogo med kolo.

Nado Poredoš iz Salamence je v obraz ugriznil domači pes.

Terezija Pučko iz Sp. Kocjana je padla doma v sobi, pri tem si je zlomila desno stegnenico.

Ana Grah iz Murske Sobotne je padla z mopeda ter si poškodovala levo koleno.

PUŽEVCI

V kmetijski zadrugi Puževci so letos ustanovili zadružno ekonomijo. Tako so to jesen zasejali že 10 hektarov itali- janske pšenice, spomladi pa bodo posejali še 6 hektarov koruze in 3 hektare krmini- rastlin. Razen tega zajema no- va ekonomija še nekaj travni- kov, ki jih bodo postopoma iz- boljševali. Zadruga ima doslej že 12 glav lastne goveje živine, v kratkem pa bo ta stalež po- dvojila.

Zadruga ima doslej sklenje- ne pogodbe za sodelovanje s 116 hektari travnikov in 21 ha koruze.

POMURJE OSTANE TURISTIČNI REZERVAT?

MI PRIRODNE LEPOTE PRODAJAMO, NE VEMO PA INOZEMCEM NUDITI MOZNOSTI, DA BI PRI NAS CIM VEČ POTROŠILI IN S TEM POVEČALI PRILIV DEVIZ — »V RADENCIH JE DOLG ČAS!« — KOLINE IN »BUJTA« REPA PO SEZONI — GOSTJE MORAJO ISKATI DOBRO VINO — BRKATI »ČIKOSI« IN GORNJEŠTAJERSKI »KORAŠ-FEDERJI« V NAŠIH GOSTILNAH — ZGODBA O KISLI JUHL.

Letos do konca oktobra je bilo v Radencih 4144 domačih in 387 tujih gostov. Od tega je bilo največ Avstrijcev in Italijanov, bili pa so tudi Nemci, Švedi, Grki, Francozi, Danci, Američani, Norvežani in Arabci. Pred tremi leti je bilo v Radencih 9074 domačih in 414 tujih gostov, dočim predvideva perspektivni plan, da bo v letu 1961 v Radencih 15 tisoč domačih in 850 tujih gostov. Če primerjamo te številke, vidimo, da je bilo leta 1956 precej več gostov kot letos in da za leto 1961 predvidene številke najbrž ne bomo dosegli. Za to so vzroki. Seveda ne moremo trditi, da bodo samo Radenci privabili večje število gostov, saj so Radenci pravzaprav zdravilišče.

Razgovori o turizmu pri nas se radi ustavijo pri naravnih lepota naše pokrajine. Te se pravzaprav same ponujajo. Se bolj kot mi, jih vidijo in cenijo tujci, ki pa vidijo tudi marsikaj, kar nas nikoli ne

zboje v oči. Seveda nima naš turizem od tega prav nič, ko pa nam zelo slabo uspeva to, da bi tujcem nastavili ob vsaki priložnosti prazni turistični žep.

Nekateri turisti, ki so bili letos v Radencih, so zvedeli tudi za Negovo. Čisto slučajno sem se srečal ob negovskem ribniku s štirimi Dunajčani, ki so mi zatrjevali »Zelo lepo!« Seveda pa niso mogli razumeti, da naravnih lepota ne vemo bolje izkoristiti. Ko so ta naš turistični »rezervat« slikali, so se — ne najbolj zadovoljni — odpravili v Jeruzalem, odkoder pa najbrž tudi niso odnesli najboljših vtisov.

»V Radencih je dolg čas!« so izjavljali kar po vrsti izletniki iz Ljubljane, ki so se pripeljali na dvodnevni izlet v Prlekijo. Res je, Radenci ne nudijo človeku prav ničesar drugega kot kisel vodo. To sicer ni pomankljivost zdraviliške uprave, pač pa splošna slabost našega turizma. Za kaj?

»NAŠE« TURISTIČNE POSEBNOSTI

Tudi letos ni bilo nič premalo očitkov na račun tega ali onega. Turisti so zatrjevali, da so morali pogostokrat iskati dobro vino. Toda tudi to ni bilo enostavno. Če se niso »znašli«, so pač pili kar jim je prišlo pod roko. Če so pa dobro vino dobili, pogostokrat niso vedeli — zaradi naše turistične skromnosti — kje je to vino zraslo. Zanimivo pa je, da po drugi strani poznajo tudi tujci na primer radgonski traminec, vendar bolj po zaslugi osrednje slovenske vinske razstave, kot po zaslugi našega turizma in gostinstva. Ko smo glede na propagando za naša vina, pravzaprav pa zavoljo turizma, zastavili direktorju VG Gornja Radgona dr. T. Orlu to vprašanje, nam je odgovoril: »O tem doslej še nismo razmišljali. Sodimo, da to ne bi bilo rentabilno. Če pa bi se naš turizem pomaknil z mrtve točke, bi bili pripravljeni v Radencih postaviti primeren paviljonček, kjer bi prodajali naše vinogradniške »specialitete!« Direktor VG Kapela inž. T. Skvarč pa je dejal: »Nisem nasprotnik tega, vendar se bojim prevelikih stroškov. Če bi nekdo drug postavil paviljon, bi mi bili pripravljeni organizirati vse ostalo!«

Morda se to ob dejanskih razmerah res ne bi splačalo, toda enkrat je treba vendarle začeti. Marsikom, ki je hodil po Italiji, je znano, kako znajo tam turistom vse vsiliti, celo ničvreden kič. In to za drag denar. Mi pa se ne zmenimo niti za to, da bi vsiljevali, kar je dobro in kar imamo samo mi.

Poleti sem spraševal nekatere naše turiste, če poznajo prekmurske koline in še nekatere druge naše kuharske posebnosti. Niti eden — morda od tridesetih — se ni mogel pohvaliti, da je že kdaj okusil te posebnosti. Med temi turisti so bili tudi taki, ki obiščejo med dopustom Radence in okolico vsako leto.

Ce greč danes — dva meseca po sezoni — po Soboti ali pa tudi po naših vaseh, te pred vsako gostilno vabi napis: »Danes koline z »bujto« repo!« Pred kratkim je bil v Soboti v gosteh znani Slovenski oktet. Člani okteta se niso mogli dovolj načuditi nekaterim jedem kot so bile koline z repo. Naši jedilni listi pa so vse leto sestavljeni tako: golaž, pečenka, zrezek, solata itd. Vse to dobiš tudi v Pekingu! Kolin z »bujto« repo pa tam najbrž nimajo.

Seveda je potrebno vse to ponujati tako, da postane za turista pojem nečesa posebnega. Morda bi kdo rekel, da med letom ni repe, toda strokovnjaki trdijo, da se temu da pomagati.

Za naša gostišča lahko trdimo, da so že nekoliko bolje urejena kot pred leti. Skoraj nobeno pa se ne more ponašati z različnimi stenskimi in drugimi slikarijami. Tu ni okusa, manjka pa še nekaj drugega kot samo okus. Skupina turistov mi je letos poleti dejala, seveda v smehu, da so gostilne v lendavskem okolišu — morda še kje drugje — poslikane z »brkatimi čiki s Puzste«, v radgonski okolici pa najdete po stenah slikarije gornještajerskih »korašfederjev«. To so turisti opazili prvi hip. Nam, ki hočemo turizem, kaj takega ne dela nobenih preglavic. Sicer majhna, pa vendarle okusno poslikana je na primer sobica v Ljutomerski kleti v Ljutomeru. Pravijo, da tudi to sodi v turizem!

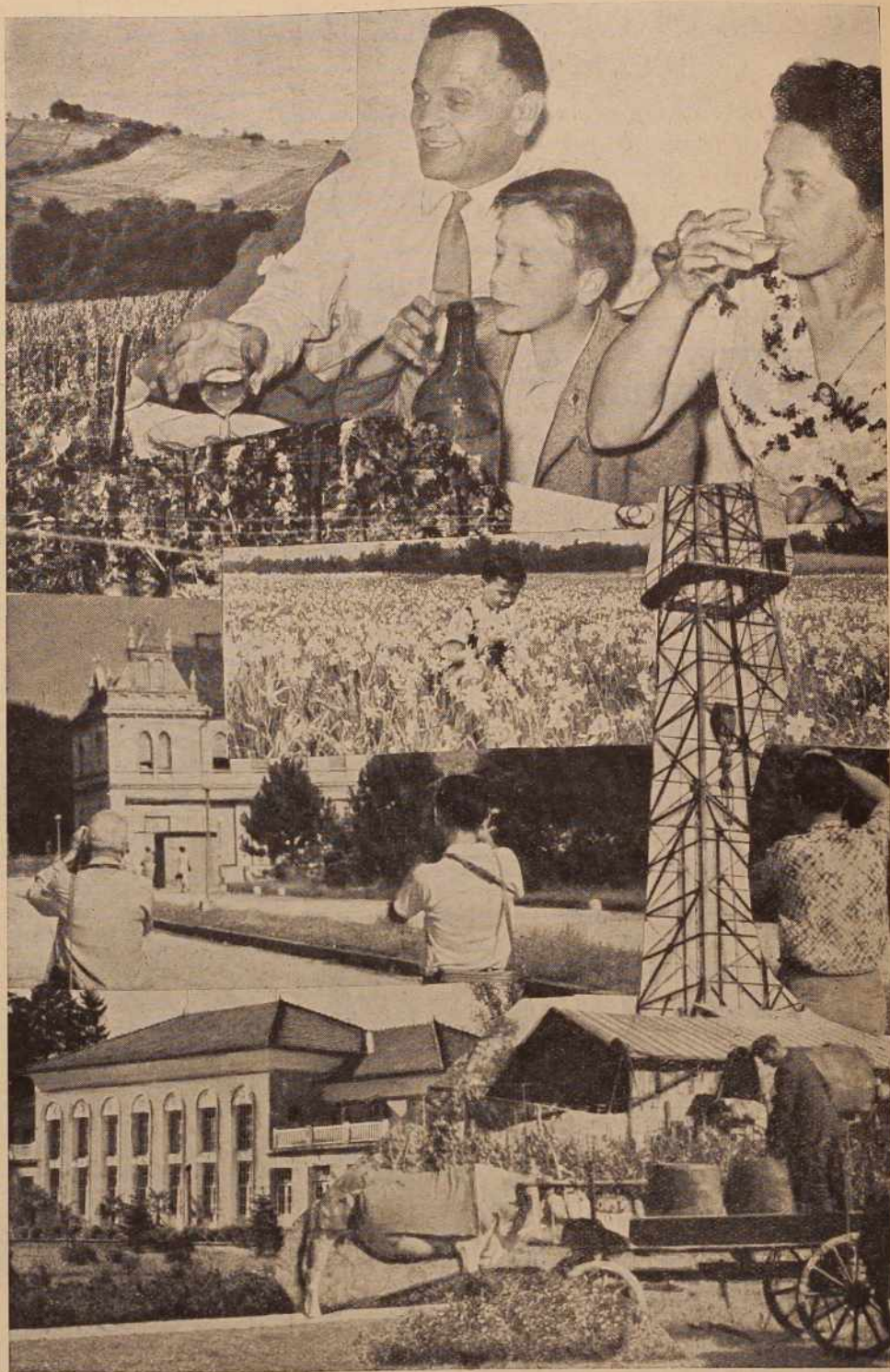
Pri nas imamo že leta turistična društva, ki pa so bore malo naredila prav v tem pogledu. Kaže, da so tudi turistična društva premalo prepričana o tem, da nam turizma ne bodo prinesli le novi hoteli.

Po drugi strani lahko ugotavljamo, kako lovška društva nepriljubljeno skrbijo za naš turizem. Letos v septembru in oktobru je bilo v naših loviščih 70 tujcev, večinoma Italijanov, ki so plačali v devizah nič manj kot 800 tisoč dinarjev taks. Divjačina so plačali še posebej. Za prihodnje leto predvidevajo najmanj 120 takih gostov. Nekaj koristi je v tem pogledu tudi za turizem, vendar tega ne vemo še bolj organizirano izkoristiti. Kolkor je znano, pa so jedli tudi ti Italijani po tradicionalnem voznem redu: golaž, pečenka, zrezek itd.

Ob vsem tem lahko rečemo, da je naš turizem podoben naslednji vsakdanji zgodbi. V gostilno pride gost in zahteva jedilni list (če ga seveda imajo). Ko pol ure ali pa še dalj obarača jedilni list in ko vidi znani: golaž, pečenka, zrezek, »a jezen vrže in glasno zakliče: »Kislo juho, prosim!«

Nič ne pomaga, če bomo imeli zgrajene v nekaterih večjih mestih oziroma turistično zanimivih krajih turistične objekte, če ne bomo prej dobili v kri nekoliko več smisla za turizem in prav izkoristili to, kar že dolga leta imamo, kajti lahko se zgodi, da bodo ti objekti res nerentabilni.

Juž Makovec

Rekreativni turizem delovnih ljudi v Pomurju ŠTEVILNE IZKUŠNJE IN DOBRI OBETI

Koliko delovnih ljudi, mladine in otrok iz Pomurja je letos letovalo na morju, v planinah in drugih predelih naše domovine, o tem smo poročali že pred časom. Ugotovimo lahko, da si rekreativni turizem v Pomurju iz leta v leto krepko utira pot, izkušnje pa nas že učijo, da je pereče le še vprašanje njegove organizacije.

Ustna anketa med udeleženci letošnjega letovanja, ki ga je organizirala komisija za oddih Okrajnega sindikalnega sveta v Murski Soboti, pravi predvsem o tem, da je zamisel in pobuda omenjene komisije dobra in hvalevredna. Dejstvo pa je, da sama izbira kraja ni bila najbolj posrečena. To velja tudi za povezavo z domom OLO Daneta Sumenjaka v Baški, kar zadeva prehrano letoviščarjev. Vsi, ki so doslej letovali v Baški, so si edini v tem, da jim je »zloglasna« senjska burja v marsičem prekrizala račune in pogosto povsem onemogočila prijetno letovanje ob morju. Razumljivo je, da si vsak, ki se odpravi na oddih na morje, najbolj želi sonca in vode. In če sonca ni, voda in zrak pa sta premrzla za kopanje, o prijetnem letovanju ne moremo govoriti.

Kopico pripomb so izrekli vsi doslednji letoviščarji iz Baške o prehrani. Pri tem je treba upoštevati, da drugače kot v povezavi z domom Daneta Sumenjaka za začetek morda res ni šlo, čeprav so bile vse te pripombe več ali manj znane že lani. Ni mogoče mimo dejstva, da hrana, pripravljena za otroke, ne more zadovoljiti odraslih, zlasti moških železcev. S tem v zvezi omenjajo letošnji letoviščarji iz Baške tudi razlike pri deljenju hrane, pripravljanje jedi iz več dni starih ostankov, mršes v hrani in

podobne pomanjkljivosti, ki bi nedvomno lahko izostale. Vsi pa priznavajo, da z denarjem, ki so ga plačevali za dnevne obroke hrane, tudi najspretnejša kuharica ne bi mogla narediti čudeža, vendar pripominjajo, da bi bili pripravljeni za izdatnejšo in bolj pripravljeno hrano plačevati tudi več.

Več pripomb so izrekli udeleženci letošnjega sindikalnega letovanja v Baški tudi glede delitve šotorov posameznim prijavitelcem. Mnogim se je pripetilo, kot poudarjajo, da so imeli ob prijavljanju težave, vendar so ob prihodu v Baško ugotovili, da so številni šotori prazni. Dalje v taborišču ni bilo razsvetljave, težave so bile s pitno vodo in z vodo za umivanje, s sanitarijami in podobnim. Res je, da Baška še nima vodovoda, res pa je tudi, da bi bilo mogoče ob skrbnejšem vodstvu taborjenja vse omenjene reči z malo truda urediti.

Pomanjkljiva organizacija in vodstvo sta se odražala tudi v tem, da letoviščarji niso mogli bolje izkoristiti oblačnih dni za razne izlete in ogleda. Dobili so sicer nasvet, naj si ogledajo Rab z znanim pokopališčem žrtve fašizma, toda vodstvo bi jih lahko napotilo na Rab tistega dne, ko je z Rabom ugodna ladijska zveza itd. Skratka: pripombe letošnjih letoviščarjev iz Baške kažejo, da ni bilo organizirane skrbi od strani komisije za oddih pri OSS za letoviščarje oziroma za to, da bi se slednji med bivanjem v Baški v okviru možnosti res ugodno počutili. Formalna in začasna rešitev nikakor ni dovolj in to izkušnja, ki sicer ni nova, kaže v prihodnje mnogo bolj resno upoštevati.

Vse te pripombe in pomanjkljivosti so znane tudi okrajnemu sindikalnemu forumu, kjer že razpravljajo o ustanovitvi ustrezne počitniške skupnosti za Pomurje. Ta naj bi združila, izjavljajo na OSS Murska Sobota, vsa prizadeta podjetja in ustanove — seveda z ustreznimi gmojnimi prispevki. Nekatera podjetja so že sedaj pripravljena vstopiti v to počitniško skupnost. Na ta način bi bilo mogoče že pozimi naročiti ustrezne weekend hišice, s sredstvi izven okraja pa potrebno kuhinjo. Omenjajo tudi kombinacije s sindikatom kmetijskih delavcev, saj ima samo sindikalna podružnica VG Gornja Radgona na razpolago za letovanje svojih članov večjo vsoto, od katere bo možno uporabiti nekaj tudi za weekend hišice.

Naposled poudarjajo na OSS Murska Sobota, da za zdaj še nimajo celotnega obračuna o poslovanju komisije za oddih (Baška), zato tudi ni mogoče napovedati že kaj bolj določene. Vsekakor pa se bodo zavzeli za pravočasno propagando pri sindikalnih podružnicah z namenom, da naj v februarju, ko bodo podjetja imela zaključne račune za letošnje leto in bodo seznanjena z višino posameznih skladov, prispevali svojim sindikalnim podružnicam tudi primerne vsote za čim boljšno in smotnejšo organizacijo letovanja delovnih ljudi v okviru že omenjene počitniške skupnosti.

B.Š.

V sončnih dneh je bilo letos v Baški prijetno, o čemer pričajo tudi pričujoči posnetek letoviščarskega vrveža na plaži (Foto: D. Mohar)